

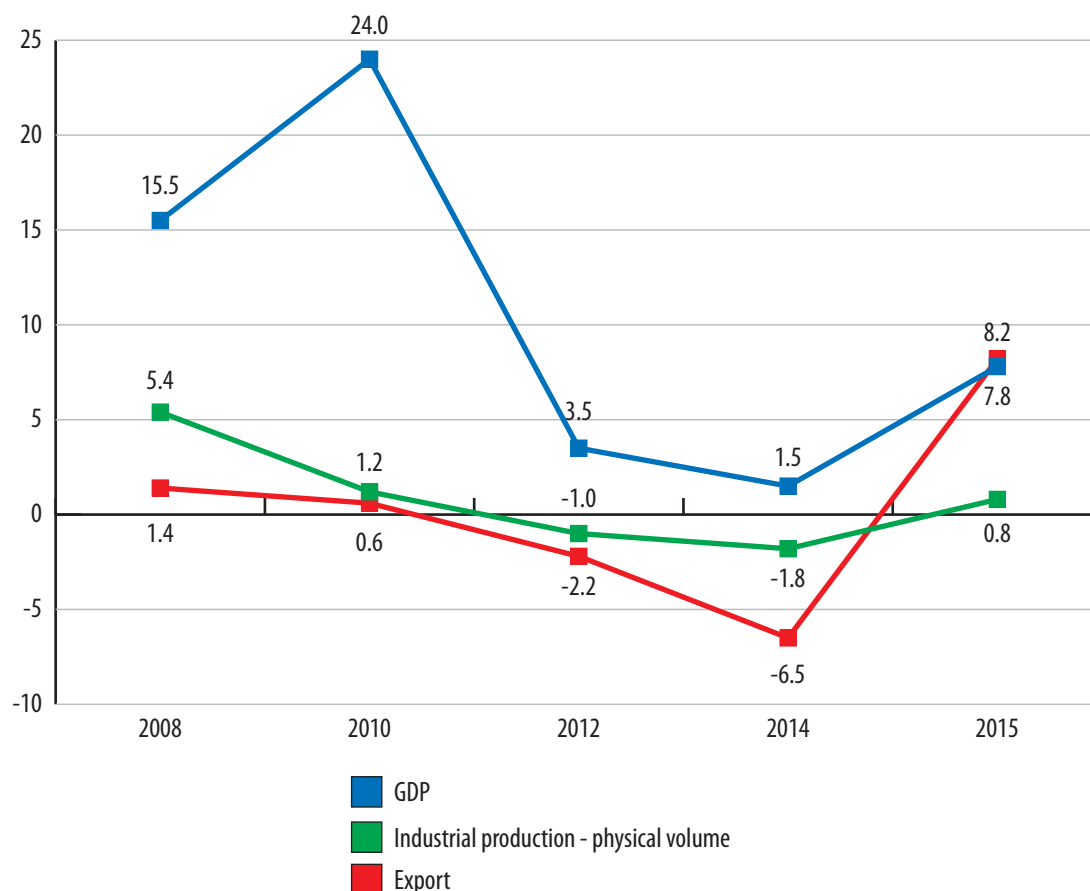
BANKING SECTOR OF SERBIA IN 2015

Analysis of the Financial Position and Financial Result¹

The business year of 2015, like the two preceding ones, was marked by potential economic recovery, healthier business and investment climate, monetary stability and positive effects of fiscal consolidation. Nevertheless, the oscillations of the key economic activity indicators in a five-year time series and the impact they had on the country's financial position, confirm that a short-term recovery is not possible.

The efforts invested by the monetary and credit policy makers to preserve the monetary system stability and boost lending activity, along with the efforts by the fiscal policy makers in the field of fiscal consolidation, largely contributed to the establishment of a more favorable macroeconomic environment aimed at reviving the economic activity and improving the business and investment climate in Serbia. The first heralds of the business cycle revival in the form of a discreet growth of certain indicators in 2015 (growth in the volume of industrial production, growth of export) may imply the beginning of upward trends. A stable and long-term growth of economic activities, however, requires continuity in the maintaining and further improving the business and investment climate, intensifying the process of economic sector restructuring and providing incentives in terms of a structural balance within the economic sector, aimed at a more balanced development of different branches of economy.

Figure 1 - Main Indicators of Macroeconomics Trends

Source: Ministry of Finance of the RS, Public Finance Bulletin, December 2015

¹ Analysis prepared by Vesna Matić PhD, ASB special advisor

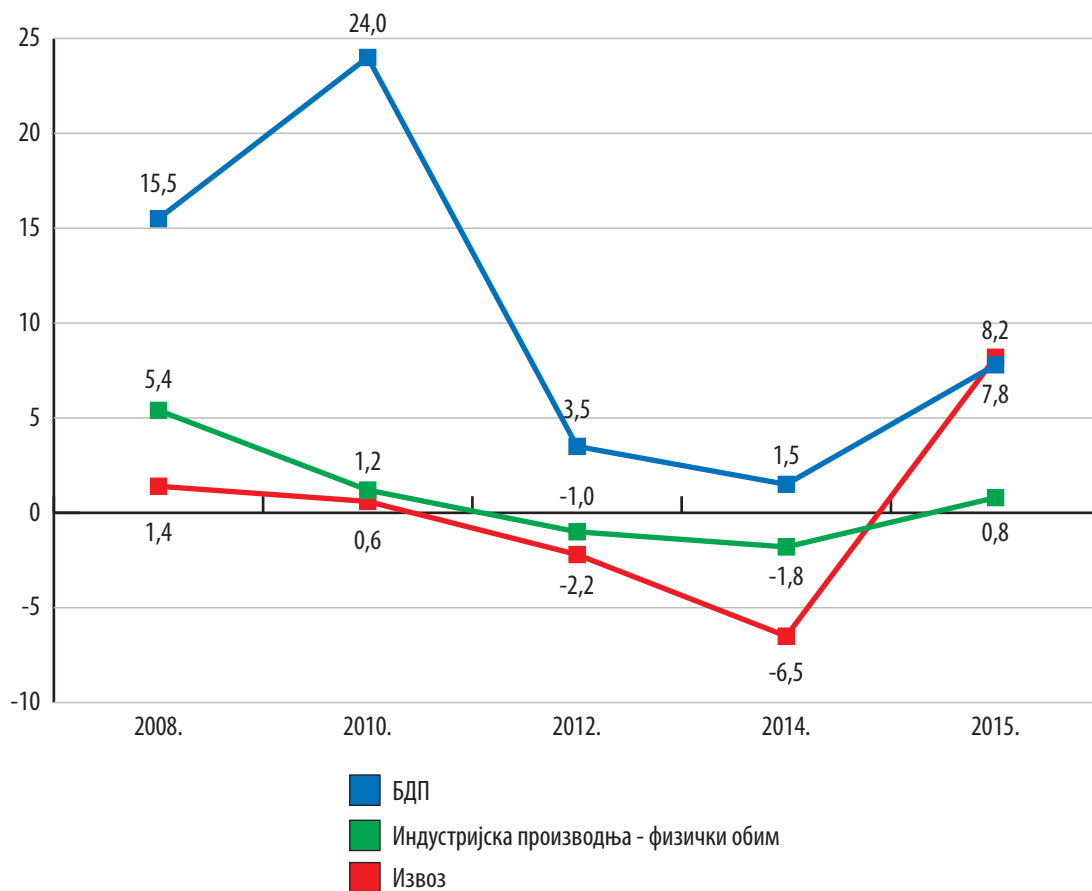
БАНКАРСКИ СЕКТОР СРБИЈЕ У 2015. ГОДИНИ

Анализа финансијске позиције и финансијског резултата¹

Пословна 2015. година, као и претходне две, била је у знаку могућег привредног опоравка, здравије пословне и инвестиционе климе, монетарне стабилности и позитивних ефеката фискалне консолидације. Ипак, осцилирање кључних индикатора привредних активности у петогодишњој временској серији и утицај који су имали на финансијску позицију земље, потврђују да краткорочни опоравак није могућ.

Напори креатора монетарно-кредитне политике на плану очувања монетарне стабилности система и подстицаја кредитне активности, као и креатора фискалне политике на плану фискалне консолидације, веома су допринели успостављању повољнијег макроекономског амбијента за оживљавање привредне активности и унапређење пословне и инвестиционе климе у Србији. Први весници оживљавања пословног циклуса у виду дискретног раста појединих индикатора у 2015. (раст обима индустријске производње, раст извоза) могу значити почетак узлазних трендова. Стабилан и дугорочни раст привредних активности међутим, претпоставља континуитет у очувању и даљем унапређењу пословне и инвестиционе климе, интензивирање процеса реструктурирања привредног сектора и подстицаја на плану структурне равнотеже унутар привредног сектора, у смислу равномернијег развоја различитих привредних грана.

Слика 1. - Основни индикатори макроекономских кретања

Извор података: Министарство финансија РС, Билтен јавних финансија, децембар 2015.

¹ Анализу припремила др Весна Матић, специјални саветник у УБС

Gross domestic product, as a synthetic indicator of the country's economic and financial position, confirms the above statements. The real trends of this indicator measured by its growth rate, in the five-year time series, record some oscillations about the value of one, shifting from the plus zone into the minus zone, and vice versa (0.8% in 2015), thereby confirming the complexity of the economic sector's position, and the necessity of a parallel and continuous action in several segments aimed at initiating a more powerful and stable economic growth.

Industrial production in 2015, compared to the year before, recorded the highest growth rate in the five-year time series (8.2%). This rate, however, still remains below the target level; it does not imply the desired absolute growth; does not guarantee a potential further upward trend in the forthcoming years, and only confirms the structural imbalances in the position and development of different economic branches within the economic sector. Accounting for this growth to the highest extent was the manufacturing industry (5.2%), export-oriented (production of pharmaceuticals and tobacco).

Export of goods in 2015 also recorded the highest growth rate in relation to the year before, in the five-year time series (7.8%), and it is by 6.3 percentage points higher than in 2014 to 2013. Import, however, also increased substantially in 2015 (5.8%), and it is by 5.6 percentage points higher than in 2014, hence the commodity deficit at the end of the year increased by 0.6% (EUR 4,364.4 million).

Figure 2 - Banking Sector of Serbia - Non-Performing Loans (NPLs) and Systemic Risk

in %

Indicator	2009	2011	2013	2014	2015
$\frac{\text{NPLs}}{\text{GDP}}$	7.0	10.0	8.6	10.8	10.4
$\frac{\text{NPLs}}{\text{Banking sector's assets}}$	9.3	12.9	11.7	14.1	13.8
$\frac{\text{NPLs}}{\text{Capital}}$	45.1	62.7	56.2	68.1	67.9
$\frac{\text{NPLs}}{\text{Total loans}}$	15.7	19.0	22.3	21.5	21.9

Source: Association of Serbian Banks

The position of the economic sector and the growth of economic activity are still seriously undermined by the operations of a large number of the Serbian companies in the zone of high business risk, which is a consequence of the long-term unsolved structural problems of these economic entities and the slow implementation of the restructuring process. Such a situation resulted in increased credit risk, deteriorated collection of banks' receivables and a growth in non-performing loans. The problem long ago escalated to the systemic level and incurs potential risks when it comes to financial stability. The previous statements are confirmed by macroeconomic indicators of how burdened the economic and financial sectors are with non-performing loans. To this end, the efforts of the Ministry of Finance aimed at finding the strategic solution for this problem, in cooperation with the relevant institutions in the system (NBS, banks), are of utmost importance for the system overall.

The third significant segment of economic recovery is fiscal consolidation. At the point of the 2008 global economic and financial crisis outbreak, the fiscal deficit in Serbia was moderate, and the public debt substantially lowered. However, the crisis generated the escalation of several related problems - slowing down of the economic growth; structural fiscal problems in light of the continuous support to the state and public companies provided from the budget; and tax administration inefficiency. The consequences were serious, given that the fiscal deficit on average amounted to 5.6% of GDP in the period from 2009-2014, which, along with the low economic growth rate, resulted in the public debt increase from 34% of GDP in 2008 to 71% at the end of 2014.²

Many state and public companies whose business resulted in huge losses (EUR 1 billion in 2013) were subsidized by the state (only "Železnice Srbije", "Putevi Srbije" and JP "Resavica" accounted for

² World Bank Group, Macroeconomics & Fiscal Management, *Republic of Serbia, Public Finance Review 2015, Towards Sustainable and Efficient Fiscal Policy*, Report No 96451-YF, July 24, 2015

Бруто друштвени производ као синтетички индикатор привредне и финансијске позиције земље потврђује претходне констатације. Релно кретање овог индикатора мерено стопом раста, у петогодишњој временској серији, бележи осцилације око јединице, прелазећи из плусне у зону минуса и обрнуто (0,8% у 2015.) и потврђује колико је позиција привредног сектора комплексна, односно, неопходност да се паралелним и континуираним деловањем на више сегмената иницира снажнији и стабилнији привредни раст.

Индустријска производња у 2015. години у односу на претходну бележи највишу стопу раста у петогодишњој временској серији (8,2%). Ова стопа, међутим, још увек је испод циљаног нивоа, не значи и жељени апсолутни раст, не гарантује могући даљи узлазни тренд у наредним годинама и потврђује структурне неравнотеже у позицији и развоју различитих привредних грана унутар привредног сектора. Највећи допринос овом расту дала је прерађивачка индустрија (5,2%), и то извозно оријентисана (производња фармацеутских и дуванских производа).

Извоз робе у 2015. такође је забележио највишу стопу раста у односу на претходну годину у петогодишњој временској серији (7,8%), што је за 6,3 п.п. виши раст него у 2014. у односу на претходну. Увоз је, међутим, такође значајно порастао у 2015. (5,8%), што је за 5,6 п.п. више него у 2014, па је и робни дефицит на крају године повећан за 0,6% (4.364,4 мил евра).

Слика 2. - Банкарски сектор Србије - високо ризични кредити (ВРК) и системски ризик

Индикатор	2009.	2011.	2013.	2014.	2015.
$\frac{\text{ВРК (NPL)}}{\text{БДП}}$	7,0	10,0	8,6	10,8	10,4
$\frac{\text{ВРК (NPL)}}{\text{актива банк. сектора}}$	9,3	12,9	11,7	14,1	13,8
$\frac{\text{ВРК (NPL)}}{\text{капитал}}$	45,1	62,7	56,2	68,1	67,9
$\frac{\text{ВРК (NPL)}}{\text{укупни кредити}}$	15,7	19,0	22,3	21,5	21,9

Извор података: Удружење банака Србије

Позицију привредног сектора и раст привредне активности и даље озбиљно угрожава половање још увек великог броја српских предузећа у зони високог пословног ризика, који је последица дугорочних нерешених структурних проблема ових привредних субјеката и спорости у спровођењу процеса реструктурирања. Оваква ситуација је резултирала растом кредитног ризика, отежаном наплатом потраживања банака и растом високо ризичних кредита. Проблем је одавно добио системску димензију и носи потенцијалне ризике и када је у питању финансијска стабилност. Макроекономски индикатори оптерећености привредног и финансијског сектора високо ризичним кредитима потврђују претходне констатације. У том смислу, напори Министарства финансија да, у сарадњи са и релевантним институцијама система (НБС, банке), пронађе стратешко решење за овај проблем од изузетног је значаја за систем у целини.

Трећи битан сегмент привредног опоравка је фискална консолидација. У моменту избијања глобалне економске и финансијске кризе 2008. фискални дефицит у Србији био је умерен, а јавни дуг значајно смањен. Криза је, међутим, генерисала раст неколико повезаних проблема - успоравање привредног раста, структурне фискалне проблеме у светлу континуиране подршке државним и јавним предузећима из буџета и неефикасност пореске администрације. Последице су биле озбиљне, обзиром да је фискални дефицит у просеку износио 5,6% бруто друштвеног производа у периоду од 2009 - 2014. што је, уз ниску стопу привредног раста, резултирало растом јавног дуга од 34% бруто друштвеног производа у 2008. на 71% на крају 2014.²

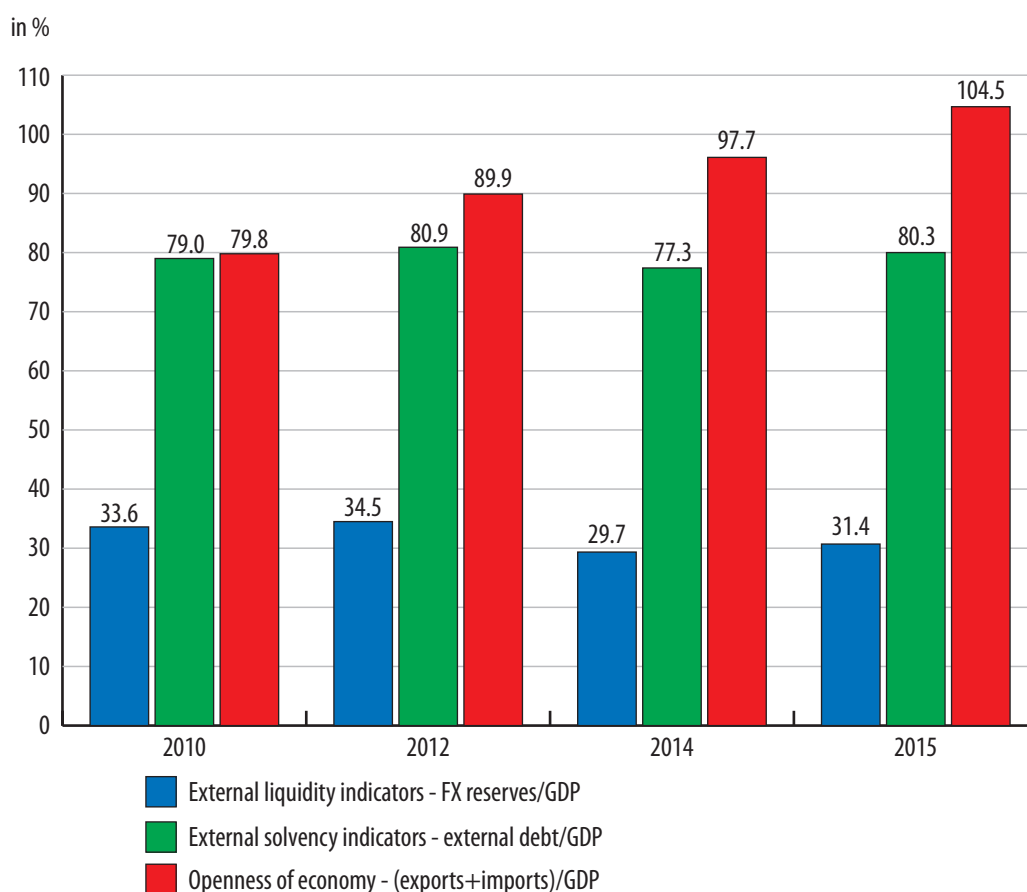
2 World Bank Group, Macroeconomics & Fiscal Management, Republic of Serbia, Public Finance Review 2015., Towards Sustainable and Efficient Fiscal Policy, Report No96451-YF, July 24, 2015

0.7% of GDP at the annual level), the direct budget subsidies for these companies and agriculture amounting to 3.5% of GDP on average in the last three years. After 2012 privatization had a positive impact on the lowering of budget subsidies, and one segment of the budget funds was directed at strategic investors and to support export and investment programs, which are also expected to alleviate the burden of budget expenditures.³

The ambitious fiscal consolidation program adopted by the Government of the Republic of Serbia in November 2014 is supposed to reduce public spending in the medium term from 46.8% of GDP in 2014 to 40.7% in 2017, mostly through the reductions of salaries in the public sector, lower pensions and decreased fiscal support to large public companies after they undergo the restructuring process.

The program received the three-year support of a stand-by arrangement granted by the International Monetary Fund in February 2015, and already in the first half of 2015 it yielded some good results in the form of increased public revenues due to the more efficient collection. At the 2015 level, the fiscal deficit was considerably lower than the one allowed by the IMF agreement, and amounted to 3.7% of GDP. This means that the fiscal deficit was reduced by almost 3.0 percentage points in relation to 2014, whereas the primary deficit amounted to 0.5% of GDP. This is an extremely important result of the economic policy.

Figure 3 - Indicators of Serbia's external position

Source: National Bank of Serbia, Inflation Report, February 2016

The external position of Serbia measured by the synthetic indicators of external liquidity and solvency, recorded certain oscillations compared to the end of the previous year:

- Indicators of **external liquidity** of Serbia recorded a drop in 2015 compared to 2014, except for the country's FX reserves in relation to GDP, which at the end of 2015 recorded a growth (31.4%) compared to the end of the year before (29.8%), thereby approaching their 2013 level. The debt repayment to GDP ratio at the end of 2015 amounted to 24.3%, thereby recording a drop compared to the year before (32.6%), by 8.3 percentage points.

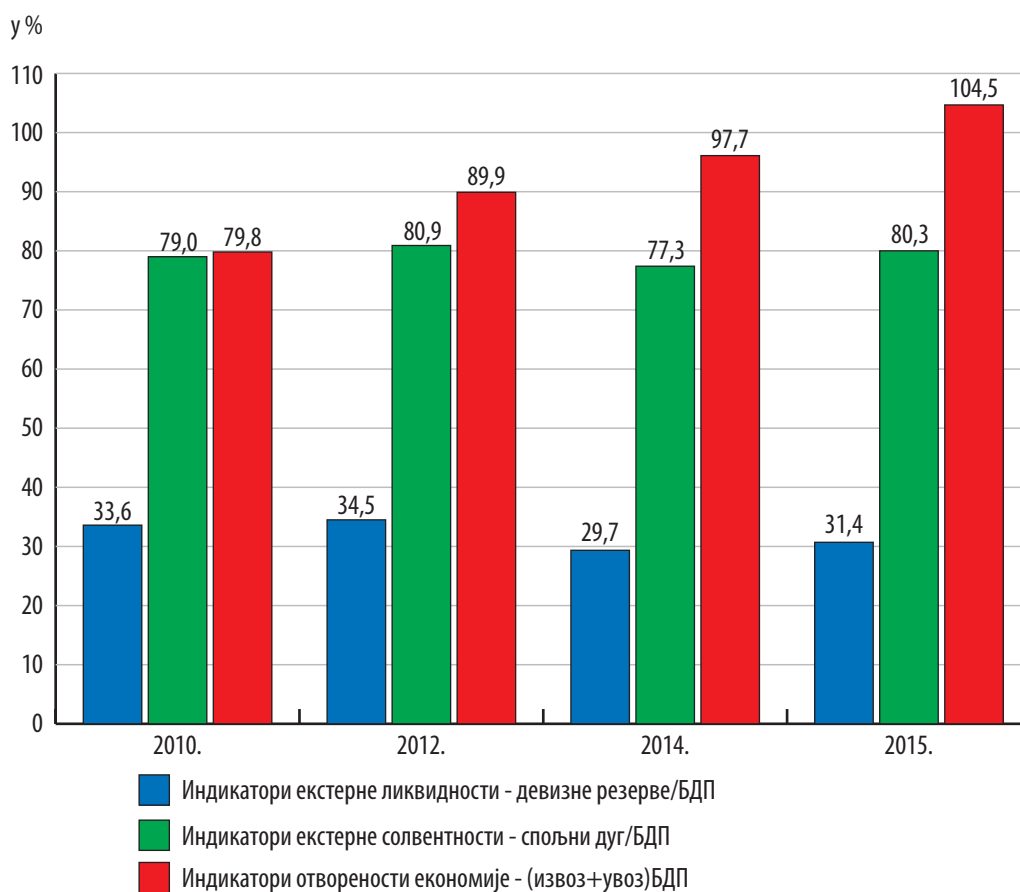
³ World Bank Group, Macroeconomics & Fiscal Management, *Republic of Serbia, Public Finance Review 2015, Towards Sustainable and Efficient Fiscal Policy*, Report No 96451-YF, July 24, 2015

Бројна државна и јавна предузећа чије пословање резултира високом губицима (1 милијарда евра у 2013.) субвенционисала је држава (само „Железнице Србије“, „Путеви Србије“ и ЈП „Ресавица“ 0,7% бруто друштвеног производа годишње), па су директне буџетске субвенције за ова предузећа и пољопривреду износиле у просеку 3,5% бруто друштвеног производа у последње три године. Приватизација након 2012. имала је позитиван утицај на смањење буџетских субвенција, а један део средстава из буџета је усмерен стратешким инвеститорима и за подршку извозним и инвестиционим програмима, од којих се такође очекује растеређење буџетских расхода.³

Амбициозни програм фискалне консолидације који је у новембру 2014. донела Влада републике Србије, требало би да у средњорочном периоду смањи јавну потрошњу са 46,8% бруто друштвеног производа у 2014. на 40,7% у 2017. углавном кроз смањење плата у јавном сектору и пензија и смањење фискалне подршке великим јавним предузећима након њиховог реструктурирања.

Програм је добио трогодишњу подршку Stand-by аранжмана који је одобрио Борд Међународног монетарног фонда у фебруару 2015, а већ у првој половини 2015. дао је добре резултате у виду раста јавних прихода кроз ефикаснију наплату. На нивоу 2015. године фискални дефицит био је знатно нижи од дозвољеног споразумом са Међународним монетарним фондом и износио је 3,7% бруто домаћег производа. То значи да је фискални дефицит смањен за готово 3,0 процентна поена у односу на 2014. годину, док је примарни дефицит износио 0,5% бруто домаћег производа. Ово је веома важан резултат економске политике.

Слика 3. - Индикатори екстерне позиције Србије

Извор података: Народна банка Србије, Извештај о инфлацији, фебруар 2016. године

Екстерна позиција Србије мерено синтетичким индикаторима спољне ликвидности и солвентности, показује одређене осцилације у односу на крај претходне године:

- Индикатори **екстерне ликвидности** Србије бележе пад у 2015. у односу на 2014, осим индикатора величине девизних резерви земље у односу на величину БДП-а, који на кра-

3 World Bank Group, Macroeconomis&Fiscal Management, Republic of Serbia, Public Finance Review 2015., Towards Sustainable and Efficient Fiscal Policy, Report No96451-YF, July 24, 2015

- The indicator of the country's external solvency, i.e. the foreign debt to GDP ratio, recorded an unfavorable trend, given that at the end of 2015 it amounted to 80.3%, compared to the end of the year before when it amounted to 77.3%.

Monetary Policy and Economic Growth

The efforts invested by the monetary policy makers in Serbia in 2015 yielded the satisfactory results. Monetary stability of the system was fully preserved, and the monetary policy instruments provided the clear signals and incentives for the growth in lending activity.

In general, there was a continued trend of the 2014 monetary policy relaxation, which also affected the usage of monetary policy instruments, and their effect on the system's monetary stability:

- **Lowering of the benchmark interest rate.** Following the reduction of the benchmark interest rate in August 2015 to 5.5%, this trend was continued in the next two months, hence in November this rate amounted to 4.5% and remained at that level until the end of the year. In addition to the monetary policy relaxation, the maintenance of the benchmark interest rate level was also affected by some external factors (uncertainty in the international environment due to the normalization of the FED's monetary policy; turbulences at the financial market of China).
- **Lowering of the required FX reserves rate.** In August the NBS Executive Board passed the decision on reducing the required FX reserves rate by 1 percentage point in the subsequent six months. The objective of this measure is to positively affect the lowering of banks' interest rates, thereby boosting the lending activity.

Figure 4 - Monetary Policy - Interest Rates*

No.	Interest rate	2013	2014	2015
		Dec.	Dec.	Dec.
1.	Benchmark interest rate*	9.50%	8.00%	4.50%
2.	BEONIA	7.04%	9.45%	2.61%
3.	BELIBOR (depending on maturity)	8.01 - 9.15%	9.91 - 9.79%	3.03 - 4.03%
4.	Aggregate average weighted interest rate on NBS securities for open market operations	8.00%	5.98%	2.52%

* The data on interest rates as of the end of the observed month

Source: Statistical Bulletin of the NBS, January 2016

The relaxation of monetary policy measures was possible due to the low inflationary pressures and stabilized inflationary expectations, sound results in fiscal consolidation, as well as favorable external influences (a drop in the prices of primary products at the global market).

In the course of 2015 inflation remained low and stable, but below the lower limit of allowed deviation from the target (4 +/- 1.5%). The average inflation rate throughout the year amounted to 1.4%, as a result of domestic factors (lower food prices, reduced prices of oil derivatives), in combination with the low prices of the primary products at the global market, and the low inflation in the international environment.

According to the new forecast of the monetary policy makers, inflation will return into boundaries in late 2016 or early 2017, after which it will move around 3%.⁴

Interest rates at the money market followed the trends of the benchmark interest rate. The average weighted monthly rate BEONIA was throughout the entire year below the benchmark interest rate level, and by the end of the year recorded a major decline by 4.82 percentage points (from 7.43% in January to 2.61% in December 2015). Similar trends were recorded by the BELIBOR interest rate, whose trends were to the highest extent affected by the longer maturity interest rates, and the low expected inflation.

⁴ Ana Ivković, Acting General Manager of the Directorate for Economic Research and Statistics of the National Bank of Serbia, *Speech at the Inflation Report Presentation - February 2016, Belgrade*, 19 February 2016, www.nbs.rs

ју 2015. бележи раст (31,4%) у односу на крај претходне године (29,8%), и приближава се нивоу који је имао 2013. године. Однос отплате дуга према БДП-у на крају 2015. износи 24,3% и бележи пад у односу на претходну годину (32,6%), за 8,3 процентна поена.

- Индикатор екстерне солвентности земље, као однос спољног дуга према БДП-у, бележи неповољно кретање, обзиром да на крају 2015. износи 80,3%, у односу на крај претходне године када је овај однос био 77,3%.

Монетарна политика и привредни раст

Напори креатора монетарне политике у Србији током 2015. године дали су задовољавајуће резултате. Монетарна стабилност система у потпуности је очувана, а инструментима монетарне политике давани су јасни сигнали и подстицаји за раст кредитне активности.

Генерално, настављен је тренд ублажавања монетарне политике из 2014. године, што је имало утицаја и на употребу инструмената монетарне политике, али и њихов ефекат на монетарну стабилност система:

- **Снижавање референтне каматне стопе.** Након снижавања референтне каматне стопе у августу 2015. на 5,5%, овај тренд је настављен и у наредна два месеца, па је ова стопа у новембру износила 4,50% и тај ниво је задржала до краја године. Осим ублажавања монетарне политике, на задржавање нивоа референтне каматне стопе утицали су и неки фактори екстерне природе (неизвесност у међународном окружењу услед нормализације монетарне политике ФЕД-а, турбуленције на финансијском тржишту Кине).
- **Смањење стопе обавезне девизне резерве.** Извршни одбор НБС у августу је донео одлуку о смањењу стопа обавезне девизне резерве за по 1 п.п. у наредних шест месеци. Циљ ове мере је позитиван ефекат на снижавање каматних стопа банака и подстицај кредитних активности.

Слика 4. - Монетарна политика - Каматне стопе*

Р. бр.	Назив каматне стопе	2013.	2014.	2015.
		дец.	дец.	дец.
1.	Референтна каматна стопа*	9,50%	8,00%	4,50%
2.	BEONIA	7,04%	9,45%	2,61%
3.	BELIBOR (у зависности од рочности)	8,01 - 9,15%	9,91 - 9,79%	3,03 - 4,03%
4.	Збирна просечно пондерисана каматна стопа на ХоВ којима НБС обавља операције на отвореном тржишту	8,00%	5,98%	2,52%

* Подаци о каматним стопама су са стањем на крају посматраног месеца

Извор података: Статистички билтен НБС, јануар 2016. године

Политика ублажавања мера монетарне политике била је могућа због ниских инфлаторних притисака и стабилованих инфлационих очекивања, добрих резултата у фискалној консолидацији, али и повољних екстерних утицаја (пад цена примарних производа на светском тржишту).

Током 2015. инфлација је остала ниска и стабилна, али и испод доње границе дозвољеног одступања од циља (4 +/- 1,5%). Просечна стопа инфлације током године износила је 1,4% , чему су допринели домаћи фактори (пад цена хране, пад цена нафтних деривата), али и ниске цене примарних производа на светском тржишту, као и ниска инфлација у међународном окружењу.

Према новој пројекцији креатора монетарне политике, инфлација ће се вратити у границе циља крајем 2016. или почетком 2017, након чега ће се кретати око 3%.⁴

4 Ана Ивковић, в.д. генералног директора Директората за економска истраживања и статистику Народне банке Србије, *Говор на презентацији Извештаја о инфлацији-фебруар 2016, Београд*, 19. фебруар 2016. www.nbs.rs

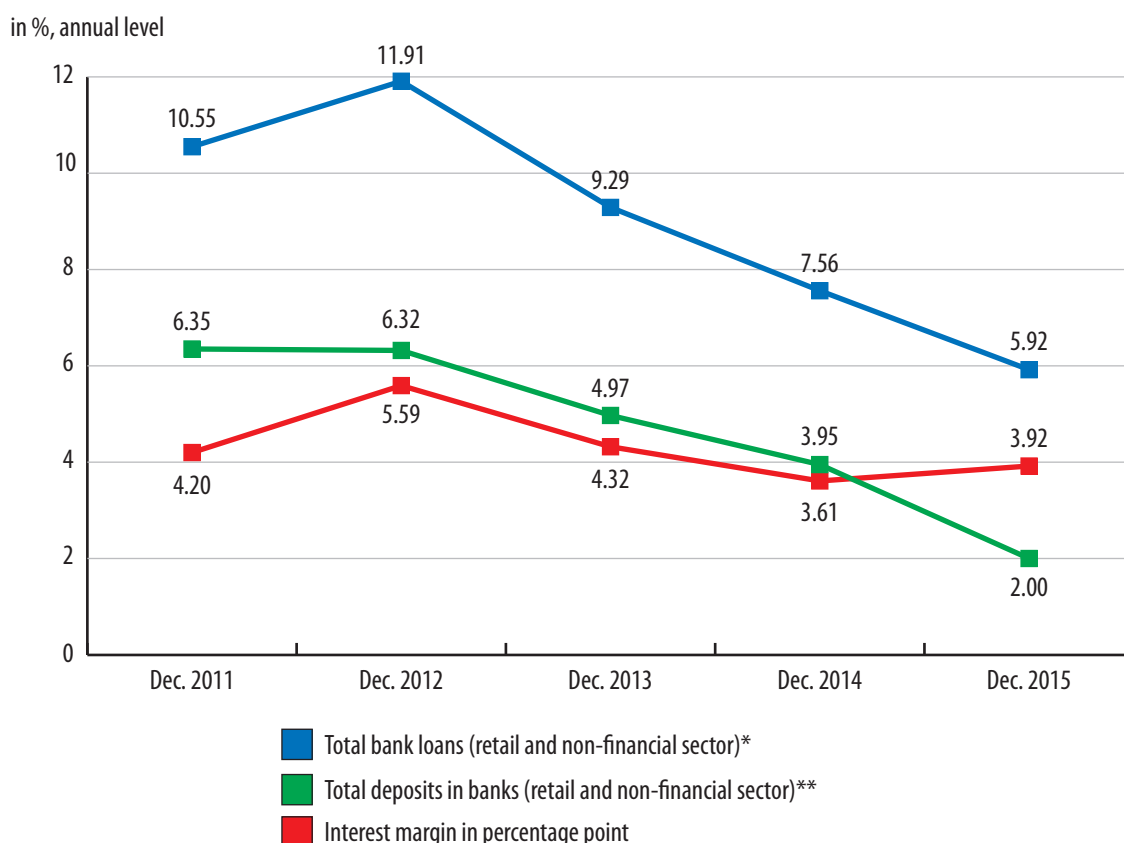

The average weighted interest rate on total bank loans in 2015 recorded a drop compared to the level it had at the end of the previous year.

Structurally speaking, the average weighted interest rates on retail and corporate, dinar and euro-dinar loans by the end of 2015 recorded the highest decline - they were reduced to the single-digit rates. Such a trend in the interest rates movements was influenced by the relaxation of monetary policy by the National Bank of Serbia, increased competition among the banks, and low interest rates at the international money market. Thus, the average weighted interest rate on newly granted corporate loans in dinars in the fourth quarter of 2015 amounted to 6.2% and on retail loans 12.1%. The average weighted interest rate on newly granted corporate EUR-indexed and EUR loans amounted to 4.2% and on retail loans 5.9%.

The average weighted interest rate on total bank deposits was in 2015 lower than in the previous year by 1.95 percentage points.

Figure 5 - Banking Sector of Serbia - Average Weighted Interest Rates on Total Loans and Deposits

Source: Statistical Bulletin of the NBS, January 2015

* Including loans by type, maturity and purpose - newly granted

** Including all deposits by maturity - newly acquired

The FX rate of the dinar against the euro recorded rather balanced and stable trends in the course of 2015. In the first three quarters, the FX rate was mostly exposed to appreciation pressures, whereas in the fourth quarter the situation changed and the depreciation pressures became predominant due to the effect of several factors:

- FX demand at the domestic market increased in the fourth quarter as a result of the higher payments for the import of energy generating products and disbursement of profit to foreign owners;
- Increased demand on the part of foreign investors to purchase the FX in order to reduce their exposure towards the emerging markets (Serbia) in the circumstances of the expected toughening of the US monetary policy; and

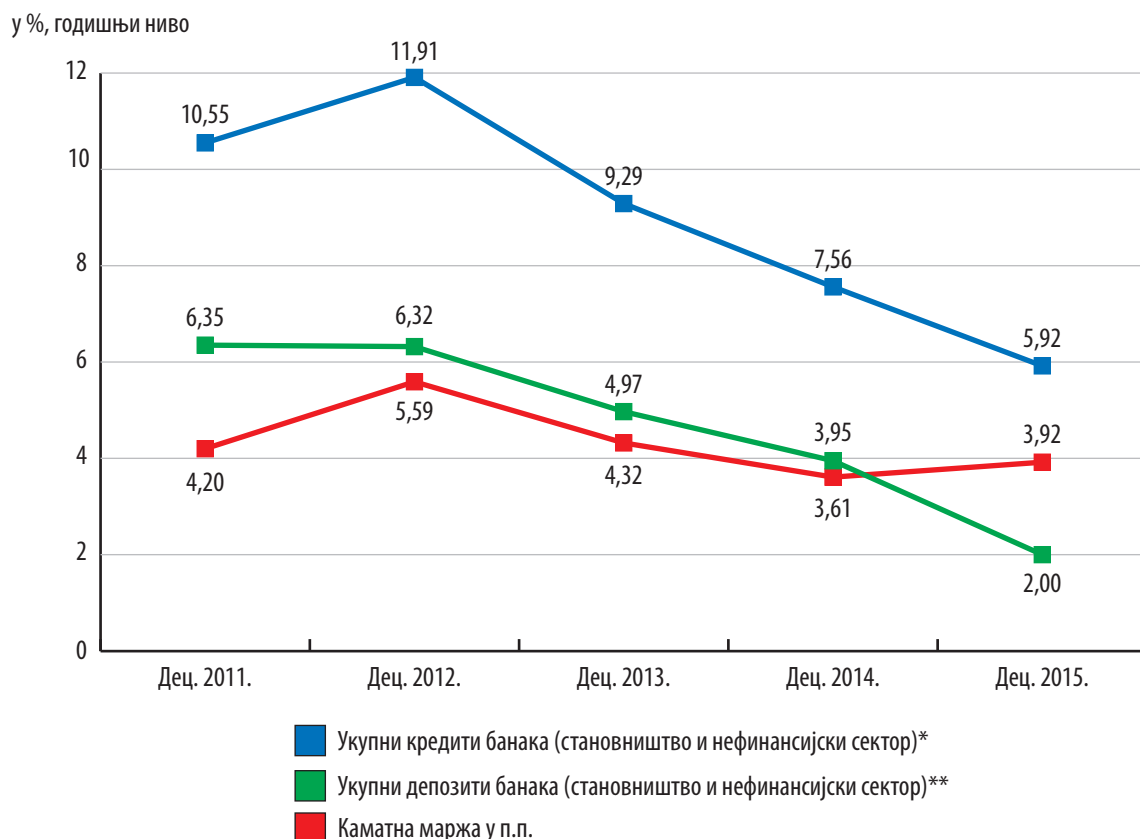
Каматне стоје на тржишту новца пратиле су кретање референтне каматне стопе. Просечно пондерисана месечна стопа BEONIA је током целе године била испод нивоа референтне каматне стопе и до краја године забележила је велики пад од 4,82 п.п. (од 7,43% у јануару до 2,61% у децембру 2015.). Слично кретање имала је и каматна стопа BELIBOR, на чије кретање су највећи утицај имале каматне стопе на дуже рочности, чему је допринела и ниска очекивана инфлација.

Просечно пондерисана каматна стоја на укујне кредитне и депозите банака у 2015. години забележила је пад у односу на ниво који је имала на крају претходне године.

Структурно посматрано, просечно пондерисане каматне стопе на динарске и евродинарске кредите привреди и становништву до краја посматране године забележиле су највећи пад - снижене су на ниво једноцифрених стопа. На овај тренд кретања каматних стопа утицало је ублажавање монетарне политике Народне банке Србије, повећана конкуренција између банака, као и ниске каматне стопе на међународном тржишту новца. У том смислу, просечно пондерисане каматне стопе на новоодобрене динарске кредите привреди у четвртном кварталу 2015. износиле су 6,2%, а становништву 12,1%. Просечно пондерисана цена новоодобрених евроиндексираних кредита и кредита у еврима привреди износила је 4,2%, а становништву 5,9%.

Просечно пондерисана каматна стоја на укујне дејозитне код банака у 2015. години нижа је у односу на претходну за 1,95 п.п.

Слика 5. - Банкарски сектор Србије - Просечно пондерисане каматне стопе на укупне кредите и депозите

Извор података: Статистички билтен НБС, јануар 2016. године

* Обухваћени кредити по врсти, рочности и наменама - новоодобрени послови

** Обухваћени су сви депозити по критеријуму рочности - новоодобрени послови

Девизни курс динара према еврима бележи прилично уједначено и стабилно кретање током 2015. године. У прва три квартала, курс је углавном био изложен апрецијацијским притисцима, а онда се у четвртном кварталу ситуација променила, преовладали су депрецијацијски притисци услед деловања неколико фактора:

- Increased volume of settling cross-border liabilities by the economic entities and banks.

Lending activity of banks, after a period of stagnation and decline in the past three years, recorded a slight growth in 2015. Total loans were at the end of the year higher by 3% in nominal terms, i.e. by 2% in real terms, compared to the same period in the previous year.

Structurally speaking, in 2015 the highest growth in loans was recorded in the category of public enterprises, followed by loans granted to retail clients.

Figure 6 - Banking Sector of Serbia - Total Bank Loans*

position at the end of the period, in million RSD / EUR million

Sector	Curr.	2014	2015	Absolute growth (4-3)	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
Public enterprises	RSD	158,533	171,327	12,794	108
	EUR	1,311	1,409	98	107
Companies	RSD	975,926	989,833	13,907	101
	EUR	8,068	8,138	70	101
Retail	RSD	724,666	758,759	34,093	105
	EUR	5,991	6,238	247	104
Other financial organizations	RSD	25,283	23,555	-	93
	EUR	209	194	-	93
Other (local authorities and non corporate organisations)	RSD	36,214	33,588	-	93
	EUR	299	276	-	92
Total	RSD	1,920,622	1,977,062	56,440	103
	EUR	15,878	16,255	377	102

* Without the lendings to NBS

Source: Statistical Bulletin of the NBS, January 2016

The growth of lending activity was recorded in June 2015 and continued until the end of the year. In the third quarter, for the first time since the beginning of the year, the domestic retail and corporate loans, upon eliminating the effects of the FX rate fluctuations, recorded a growth at the quarterly level by 1.2%.

This trend continued in the fourth quarter as well, the predominant types of loans among the granted ones being working capital loans and investment loans. The growth of investment loans affected the structure of the loan portfolio in terms of maturity. The share of long-term loans in total loans compared to 2014 increased by 6.8 percentage points, now amounting to 64.3%.

- тражња за девизама на домаћем тржишту у четвртном кварталу порасла је због већих плаћања за увоз енергената и исплата добити страним власницима,
- повећана је тражња страних инвеститора за куповиним девиза који су желели да смање своју изложеност према тржиштима у успону (Србија) у условима очекиваног поштравања монетарне политике САД и
- повећан је обим измиривања обавеза према иностранству од стране привредних субјеката и банака.

Кредитна активност банака након периода стагнације и пада у претходне три године, током 2015. забележила је врло благи раст. Укупни кредитни пласмани на крају године номинално су већи за 3%, а реално за 2% у односу на исти период претходне године.

Структурно посматрано, највећи раст кредитних пласмана у 2015. забележен је код јавних предузећа, а потом код кредита одобрених физичким лицима.

Слика 6. - Банкарски сектор Србије - Укупни кредитни пласмани банака на крају 2015. године*

стање на крају периода, у мил. дин. / мил. евра

Сектор	Валута	2014.	2015.	Апсолутни раст (4-3)	Индекс (4/3)
1	2	3	4	5	6
Јавна предузећа	RSD	158.533	171.327	12.794	108
	EUR	1.311	1.409	98	107
Привредна друштва	RSD	975.926	989.833	13.907	101
	EUR	8.068	8.138	70	101
Становништво	RSD	724.666	758.759	34.093	105
	EUR	5.991	6.238	247	104
Друге финансијске организације	RSD	25.283	23.555	-	93
	EUR	209	194	-	93
Остало (локални ниво власти и непривредне организације)	RSD	36.214	33.588	-	93
	EUR	299	276	-	92
Укупно	RSD	1.920.622	1.977.062	56.440	103
	EUR	15.878	16.255	377	102

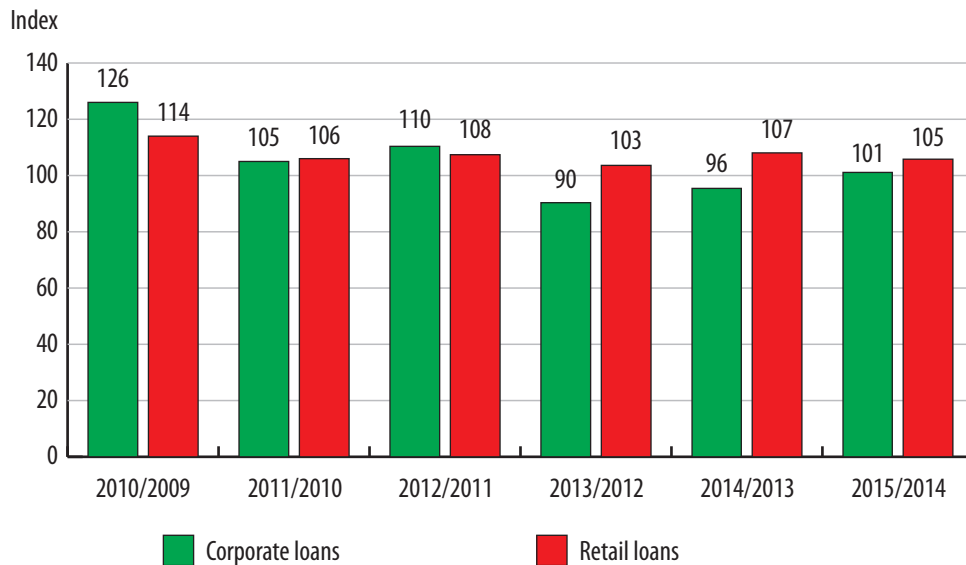
* Без пласмана НБС

Извор података: Статистички билтен НБС, јануар 2016. године

Раст кредитне активности евидентиран је у јуну 2015. и настављен је до краја године. У трећем кварталу, први пут од почетка године, домаћи кредити привреди и становништву, по искључењу ефеката промене девизног курса, забележили су раст на нивоу тромесечја за 1,2%.

Овај тренд настављен је и у четвртном кварталу, а међу одобреним кредитима најзаступљенији су били кредити за обртна средства и инвестициони кредити. Раст инвестиционих кредита утицао је и на промену структуре портфолија кредита по рочности. Учешће дугорочних кредита у укупним кредитима у односу на 2014. повећано је за 6,8 п.п, односно на 64,3%.

Figure 7 - Corporate and Retail Loans Indices

Source: Statistical Bulletin of the NBS, January 2016

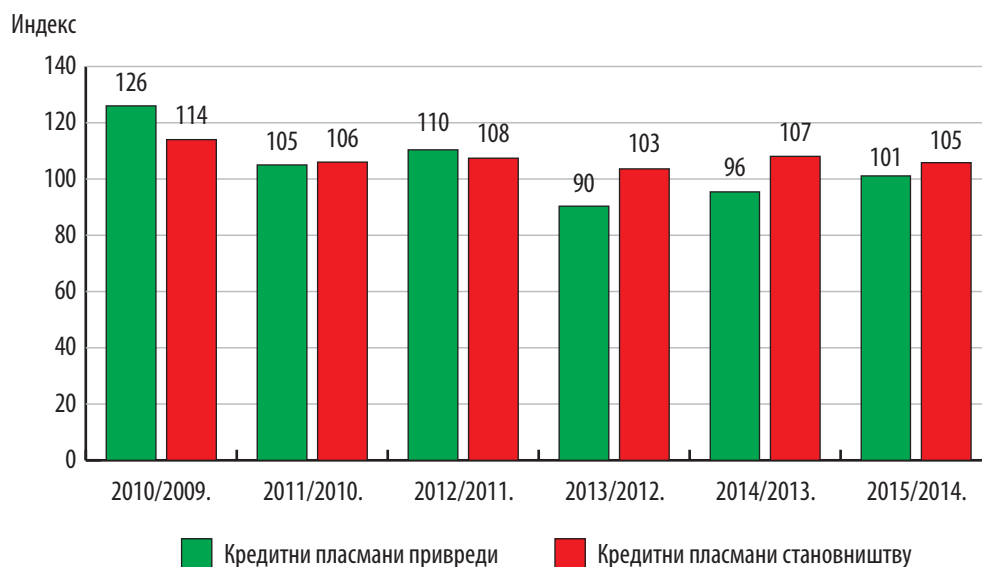
The recorded growth of corporate loans, not taking into account the effect of the FX rate fluctuations, amounted to 2.4% in this quarter. In the absolute amount, corporate loans increased by RSD 33,700 million (EUR 277 million), but the receivables from public enterprises decreased by RSD 7,300 million (EUR 60 million), hence the net growth of corporate loans in the fourth quarter amounted to RSD 26,400 million (EUR 217 million).

Financial Position

Financial position of the banking sector of Serbia in the course of 2015 did not substantially change compared to 2014. **The balance sheet size** of the banking sector of Serbia at the end of 2015 recorded a slight nominal and real growth by 2% compared to the previous year, amounting to RSD 3,047,824 million (EUR 25,059 million) at the end of the year.

Though somewhat higher, the growth of the balance sheet size in 2015, compared to the average real growth of this item in the past four years, i.e. 1%, still confirms stagnation. Directly affecting such a financial position of the banking sector was the macroeconomic context in light of the trends recorded by the main indicators of business and financial position of the economic sector of Serbia.

Слика 7. - Индекси кредитних пласмана банака привреди и становништву

Извор података: Статистички билтен НБС, јануар 2016.

Забележени раст кредита привреди без ефеката промене девизног курса у овом кварталу је 2,4%. У апсолутном износу кредити привредним друштвима порасли су за 33.700 милиона динара (277 милиона евра), али су потраживања од јавних предузећа смањена за 7.300 милиона динара (60 милиона евра), па је нето повећање кредита привреди у четвртном кварталу 26,400 милиона динара (217 милиона евра).

Финансијска позиција

Финансијска позиција банкарског сектора Србије током 2015. године није се битније променила у односу на 2014. **Билансна величина** банкарског сектора Србије на крају 2015. године бележи благи номинални и реални раст од 2% у односу на претходну годину и на крају године износи 3.047.824 милиона динара (25.059 милиона евра).

Иако нешто већи, раст билансне величине у 2015. у односу на просечан реални раст ове позиције у последње четири године од 1% и даље потврђује стагнацију. Директни утицај на овакву финансијску позицију банкарског сектора имао је контекст макроекономског окружења у светлу кретања основних индикатора пословне и финансијске позиције привредног сектора у Србији.

Figure 8 - Banking Sector of Serbia - Balance Sheet

in million RSD / EUR million

No.	Item	Curr.	31.12.2014	31.12.2015	Index
1	2	3	4	5	5/4
I	Total assets (1-3)	RSD	2,971,491	3,047,824	102
		EUR	24,566	25,059	102
1.	Operating assets	RSD	2,849,651	2,929,359	103
		EUR	23,559	24,085	102
2.	Fixed assets	RSD	87,905	86,496	98
		EUR	727	711	98
3.	Other	RSD	33,935	31,969	94
		EUR	280	263	94
II	Total liabilities and equity (1-2)	RSD	2,971,491	3,047,824	102
		EUR	24,566	25,059	102
1.	Total liabilities	RSD	2,355,257	2,428,741	103
		EUR	19,472	19,969	102
2.	Capital	RSD	616,234	619,083	100
		EUR	5,095	5,090	100

Source: Association of Serbian Banks

Certain quality indicators of the banking sector's balance sheet structure, however, at the end of 2015 still remain satisfactory (classification of balance sheet assets and off-balance sheet items; capital adequacy ratio).

Figure 9 - Banking Sector of Serbia - Indicators of Balance Sheet Assets Quality and Safety Indicators*

in %

Ratio / Year	2009	2011	2013	2014	2015
Standard NPLs ratio**	15.7	19.0	22.3	21.5	21.9
NPLs coverage by provisions	142.5	121.4	116.7	113.3	114.0
Capital adequacy ratio	22.0	19.7	20.9	19.9	20.8
Structure of assets A+B+C	80.7	79.1	79.3	81.5	80.3
Liquidity - L1 (average)	2.5	2.3	2.5	2.1	2.1

Source: Association of Serbian Banks, National Bank of Serbia

* Position at the end of the year

** NPLs / Total loans

This contradiction, recorded in the balance sheets of the domestic banking industry in the past four years, may be explained only by referring to the extremely cautious risk and capital management in banks in Serbia, as well as the prudential supervision of banks' operations, conducted by the national supervisor. Nevertheless, this is a position of high business risk, warning about the banking sector's resilience and indicating that it is only a matter of time before banks become unable to control the pressures from the domestic and external environment, posing serious challenges to its stability.

Слика 8. - Банкарски сектор Србије - Биланс стања

у мил. дин. / мил. евра

Р. бр.	Елемент	Вал.	31.12.2014.	31.12.2015.	Индекс
1	2	3	4	5	5/4
I	Укупна актива (1-3)	RSD	2.971.491	3.047.824	102
		EUR	24.566	25.059	102
1.	Оперативна средства	RSD	2.849.651	2.929.359	103
		EUR	23.559	24.085	102
2.	Основна средства	RSD	87.905	86.496	98
		EUR	727	711	98
3.	Остало	RSD	33.935	31.969	94
		EUR	280	263	94
II	Укупна пасива (1-2)	RSD	2.971.491	3.047.824	102
		EUR	24.566	25.059	102
1.	Укупне обавезе	RSD	2.355.257	2.428.741	103
		EUR	19.472	19.969	102
2.	Капитал	RSD	616.234	619.083	100
		EUR	5.095	5.090	100

Извор података: Удружење банака Србије

Поједини индикатори квалитета билансне структуре банкарског сектора, међутим, на крају 2015. још увек су задовољавајући (класификација билансне и ванбилансне активе, коефицијент адекватности капитала).

Слика 9. - Банкарски сектор Србије - индикатори квалитета билансне активе и сигурности*

у%

Рацио / година	2009.	2011.	2013.	2014.	2015.
Стандардни ВПК рацио**	15,7	19,0	22,3	21,5	21,9
ВПК покриће резервама	142,5	121,4	116,7	113,3	114,0
Коефицијент адекватности капитала	22,0	19,7	20,9	19,9	20,8
Структура активе А+Б+В	80,7	79,1	79,3	81,5	80,3
Ликвидност - L1 (просек)	2,5	2,3	2,5	2,1	2,1

Извор података: Удружење банака Србије, Народна банка Србије

* Стање на крају године

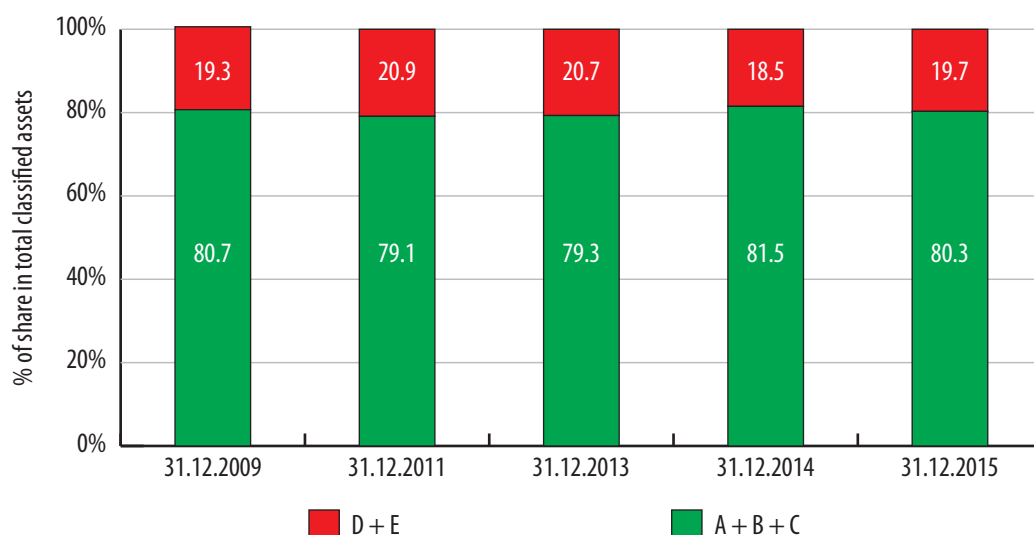
** ВПК (NPL) / укупни кредити

Ова контрадикторност, забележена у билансима домаће банкарске индустрије у последње четири године, може се објаснити само врло пажљивим управљањем ризицима и капиталом у банкама у Србији, али и пруденцијом супервизијом пословања банака, коју спроводи национални супервизор. И поред тога, реч је о позицији високог пословног ризика банкарског сектора, која упозорава на чињеницу да је питање времена у коме ће банке моћи да контролишу притиске из домаћег и спољног окружења, који су озбиљан изазов његовој стабилности.

According to *the criterion of balance sheet items quality*, the main elements of the balance sheet structure indicate the following:

Figure 10 - Banking Sector of Serbia - Structure of Total Classified Balance Sheet Assets and Off Balance Sheet Items - relative indicators*

* Position at the end of the period

Source: Association of Serbian Banks

- *The quality of balance sheet assets and off-balance sheet items structure* from the previous years was kept in 2015 as well, in terms of a high share of higher-ranked balance sheet assets and off-balance sheet items (A, B, C), amounting to 80.3%, in the total classified assets. This indicator can be considered rather satisfactory in the context of the recorded problems in the economic sector and the increased credit risk exposure of banks. Still, it should be taken cautiously, bearing in mind the growth of non-performing loans at the sector level, and the high credit risk that the banks are exposed to due to the overall position of the economic sector.
- *The growing trend of the non-performing loans (NPLs)* at the banking sector level, as a percentage of NPLs in the total granted loans portfolio, at the end of 2015 amounted to 21.92%.

Figure 11 - Banking Sector of Serbia - Position of Non-Performing Loans (NPLs)* (gross accounting value)

in million RSD / EUR million

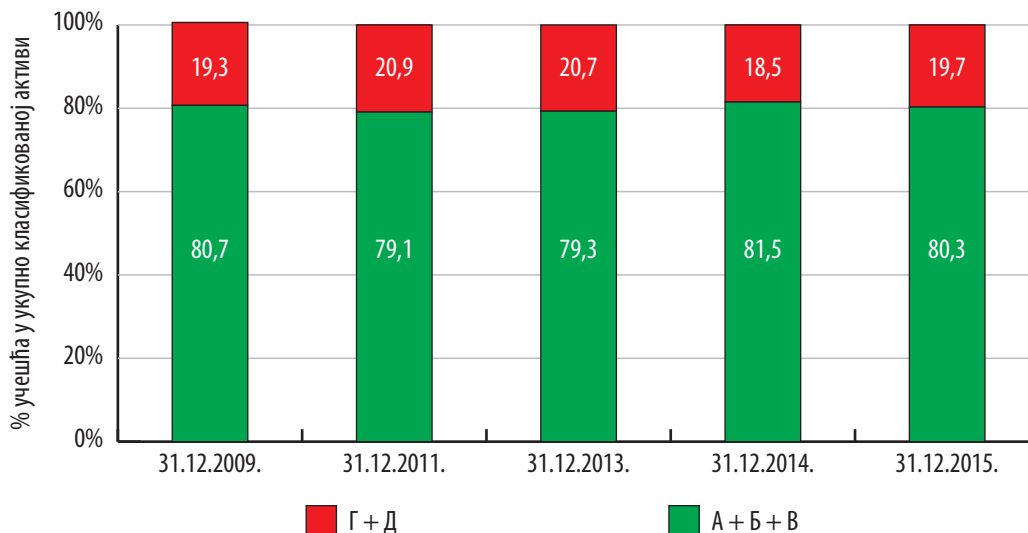
Item	Curr.	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	Index 2015/2014
Total loans extended	RSD	1,773,485	1,496,878	2,015,951	1,919,659	95
	EUR	15,595	13,057	16,666	15,783	95
NPLs	RSD	313,500	334,117	419,726	420,669	100
	EUR	2,757	2,914	3,470	3,459	100
% of share of NPLs in total loans	RSD	17.67%	22.32%	20.82%***	21.91%	-
	EUR	17.67%	22.32%	20.82%***	21.91%	-

* Position at the end of the period

Source: Association of Serbian Banks

Мерено *критеријумом квалитета билансних позиција*, основни елементи структуре биланса стања показују следеће:

Слика 10. - Банкарски сектор Србије - Структура укупно класификоване билансне и ванбилансне активе - релативни показатељи*

* Стање на крају периода

Извор: Удружење банака Србије

- *Квалитет структуре билансне активе и ванбилансних ставки* из претходних година, задржан је и у 2015. години, у смислу високог учешћа више рангиране активе, билансне и ванбилансне- (А, Б, В) од 80,3% у укупно класификованој активи. Овај показатељ се може сматрати врло добрим у контексту евидентираних проблема у привредном сектору земље и повећаној изложености банака кредитном ризику. Ипак, требало би га прихватити опрезно, имајући у виду раст обима високо ризичних кредита на нивоу сектора и висок кредитни ризик коме су банке изложене због стања у привредном сектору.
- *Тренд раста коефицијента високо ризичних кредита (NPL)* на нивоу банкарског сектора, као проценат учешћа високо ризичних кредита у портфолију укупно одобрених кредита, на крају 2015. године износи 21,92%.

Слика 11. - Банкарски сектор Србије - Стање високо ризичних кредита (NPL)* (брuto књиговодствена вредност)

у мил. дин. / мил. евра

Елемент	Вал.	31.12.2012.	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	Индекс 2015/2014.
Укупно одобрени кредити	RSD	1.773.485	1.496.878	2.015.951	1.919.659	95
	EUR	15.595	13.057	16.666	15.783	95
Високо ризични кредити	RSD	313.500	334.117	419.726	420.669	100
	EUR	2.757	2.914	3.470	3.459	100
% учешћа високо ризичних кредита у укупним кредитима	RSD	17,67%	22,32%	20,82%***	21,91%	-
	EUR	17,67%	22,32%	20,82%***	21,91%	-

* Стање на крају периода

Извор: Удружење банака Србије

In absolute terms, this segment of the banks' portfolios kept almost the same level as at the end of the previous year, amounting to RSD 420,869 million (EUR 3,460 million), as a result of the small growth of the total granted loans at the sector level in 2015 compared to 2014 (in nominal terms 3%, in real terms 2%), as well as the changed status of non-performing loans (business and financial restructuring of clients), or the collection of a portion of these receivables by activating the underlying collaterals.

At the end of 2015 (December) non-performing loans were covered by the estimated loss provisions with 114.0%.

Broken down by sectors, the largest percentage of non-performing loans has been recorded in the **structure of total loans** granted to entrepreneurs (28.74%) and this segment of the NPLs portfolio in banks recorded the highest growth in comparison with 2014, i.e. by 10.4 percentage points.

Non-performing loans in the corporate segment accounted for 21.89% of the total corporate loans portfolio, but they also recorded a decreased share by 7.6 percentage points in the total structure compared to the end of 2014. This should be accepted as a relative decline, due to the extremely small growth in the volume of total corporate loans in 2015, but also due to the partial collection of receivables in respect of non-performing loans, which enabled these loans to be relocated from the category of NPLs (restructuring).

Figure 12 - Banking Sector of Serbia - Sectors with the highest percentage of non-performing loans (NPLs)*

in %

Gross share of NPLs in gross loans approved to:	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	Growth in percentage points	Growth in percentage points
1	2	3	4	3-2	4-3
Companies and public enterprises	28.07	29.49	21.89**	1.42	-
Entrepreneurs	30.06	18.34	28.74	-	10.40
Banks	8.08	5.86	5.22	-	4.25
Households	10.27	12.39	11.13	2.12	-

* Position at the end of the period

** The decreased share of NPLs in total loans granted to business and public companies at the end of 2015 compared to 2014 is relative due to the extremely small growth in the volume of these loans

Source: Association of Serbian Banks

In the structure of total gross non-performing loans at the sector level, the highest share is recorded by:

- Non-performing loans granted to corporate clients - business companies and public enterprises (RSD 214,872 million/EUR 177 million) with 51%, followed by
- Non-performing loans granted to non-profit legal entities and legal entities performing business activities not financed from the budget (RSD 113,937 million/EUR 937 million) with 27.0% и
- Non-performing loans granted to retail clients (RSD 73,105 million/EUR 606 million) with 17.3%.
- **Total liabilities** at the sector level recorded a nominal growth by 3%, i.e. a real growth by 2% at the end of 2015 compared to the end of 2014, which is only a continuation of the decelerating trend of this balance sheet position in the past years.

The share of total liabilities in the structure of balance sheet liabilities at the end of the year amounted to 79.6%, having remained at the same level as at the end of 2014 (79.2%).

У апсолутном износу овај део портфолија банака задржава скоро исти ниво као на крају претходне године и износи 420.869 милиона динара (3.460 милиона евра), што је резултат малог раста укупно одобрених кредита на нивоу сектора у 2015. у односу на претходну (номинално 3%, реално 2%), али и промене статуса високо ризичних кредита (пословно и финансијско реструктурирање клијената), или наплате дела ових потраживања активирањем инструмената обезбеђења.

Високо ризични кредити на крају 2015. године (децембар) покривени су обрачуном резервом за процењене губитке са 114,0%.

По секторској структури посматрано, највећи проценат високо ризичних кредита забележен је у **структури укупних кредита** одобрених предузетницима (28,74%) и овај део ризичног портфолија банака бележи највећи раст учешћа у односу на претходну годину, за 10,4 п.п.

Високо ризични кредити привреде чине 21,89% укупног кредитног портфолија одобреног привредном сектору, али бележе и пад учешћа у структури у односу на крај претходне године за 7,6 п.п. Ово снижавање коефицијента учешћа требало би прихватити као релативни пад, због веома малог раста обима укупних кредита одобрених привреди у 2015, али и делимичне наплате потраживања по основу високо ризичних кредита, која је омогућила измештање ових кредита из категорије високо ризичних (реструктурирање).

Слика 12. - Банкарски сектор Србије - Сектори са највишим процентом високо ризичних кредита (NPL)*

у%					
Учешће бруто високо ризичних кредита у бруто кредитима одобреним:	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	Раст у п.п.	Раст у п.п.
1	2	3	4	3-2	4-3
Привредним и јавним предузећима	28,07	29,49	21,89**	1,42	-
Предузетницима	30,06	18,34	28,74	-	10,40
Банкама	8,08	5,86	5,22	-	4,25
Становништву	10,27	12,39	11,13	2,12	-

* Стање на крају периода

** Пад учешћа високо ризичних кредита у укупно одобреним кредитима привредним и јавним предузећима на крају 2015. године у односу на претходну релативан је због веома малог раста обима ових пласмана

Извор: Удружење банака Србије

У структури укупних бруто ризичних кредита на нивоу сектора највеће учешће имају:

- високо ризични кредити одобрени привреди - привредна друштва и јавна предузећа (214.872 милиона динара / 177 милиона евра) са 51%, затим
- високо ризични кредити непрофитним правним лицима и правним лицима у друштвеној делатности која се не финасирају из буџета (113.937 милиона динара / 937 милиона евра) са 27,0% и
- високо ризични кредити физичким лицима (73.105 милиона динара / 606 милиона евра) са 17,3%.
- **Укушне обавезе** на нивоу сектора забележиле су номинални раст од 3% и реални раст од 2% на крају 2015. године у односу на крај претходне, што представља само наставак тренда успоравања кретања ове билансне позиције из претходних година. Учешће укупних обавеза у структури билансне пасиве на крају године је 79,6% и на истом је нивоу као и на крају претходне године (79,2%).

Figure 13 - Banking Sector of Serbia - Currency Structure of Banks' Deposit Potential*

in million RSD / EUR million

Deposit	Curr.	31.12.2014	% of share	31.12.2015	% of share	Index
1	2	3	4	5	6	5/3
In dinars (transaction and time deposits)	RSD	475,969	27.8	545,530	29.0	115
	EUR	3,935	27.8	4,485	29.0	114
In FX	RSD	1,234,230	72.2	1,340,461	71.0	109
	EUR	10,204	72.2	11,021	71.0	108
Total	RSD	1,710,199	100	1,885,991	100	110
	EUR	14,139	100	15,506	100	110

* Position at the end of the period

Including the deposits of the corporate, non-corporate and public sector, local self-government, financial sector, retail clients and the state

Not including limited deposits (deposits of bankrupt banks and companies, whose utilization is limited)

Source: Statistical Bulletin of the NBS, January 2016, www.nbs.rs

- **Total deposits** at the end of 2015 amounted to RSD 1,885,991 million (EUR 15,506 million) and, compared to the position at the end of 2014, they are nominally higher by 10%, which is a growth by 1 percentage point lower than in 2014 to 2013.

Corporate deposits at the end of 2015 amounted to RSD 437,055 million (EUR 3,593 million), having recorded the highest absolute growth in relation to the previous year (higher by RSD 47,235 million/EUR 388 million). This growth was by 100% higher than the growth in 2014 to 2013, and was recorded in all categories of corporate deposits.

Retail deposits at the end of 2015 amounted to RSD 1,165,519 million (EUR 9,582 million) and, compared to the previous year, they were higher by RSD 39,572 million/EUR 325 million). This growth was by 55% lower than the one in 2014 to 2013, and was also recorded as lower in all categories of retail deposits.

The currency structure of deposits has kept the long-standing proportion - FX deposits account for 71.0%, and dinar deposits for 29.0% of total deposits.

- **Total capital** of the banking sector at the end of 2015 amounted to RSD 619,083 million (EUR 5,090 million), having remained, both in nominal and real terms, at the same level as at the end of 2014. Such a position of the capital value is the consequence of low capitalization from regular banking operations, as a trend present for several years, but showing signs of deterioration since 2009.

Figure 14 - Banking Sector of Serbia - Growth of Total Capital in the Banking Sector of Serbia *

Growth/decline	2007/2006	2008/2007	2011/2010	2012/2011	2013/2012	2014/2013	2015/2014
Nominal	+ 52%	+ 28%	+10%	+ 8%	-	+ 4%	-
Real	+ 51%	+ 18%	+ 11%	-	-	- 2%	-

* Position at the end of the period

Source: Association of Serbian Banks

In the structure of total capital, **equity** as the dominant position at the end of the year amounted to RSD 402,517 million (EUR 3,309 million), having recorded a decline by 5.3% in nominal terms, i.e. a decline by 5.9% in real terms, compared to 2014. This trend of a declining value of equity was recorded in 2014 when there was a nominal drop by 1% compared to 2013, i.e. a real drop by 6%. **Provisions from profit**, as the second largest position in the structure of total capital, at the end of the year amounted to RSD 200,434 million (EUR 1,648 million), which is higher by 6.5% than at the end of 2014.

Слика 13. - Банкарски сектор Србије - Валутна структура депозитног потенцијала банака*

у мил. дин. / мил. евра

Депозити	Вал.	31.12.2014.	% учешћа	31.12.2015.	% учешћа	Индекс
1	2	3	4	5	6	5/3
Динарски (трансакциони и орочени)	RSD	475.969	27,8	545.530	29,0	115
	EUR	3.935	27,8	4.485	29,0	114
Девизни	RSD	1.234.230	72,2	1.340.461	71,0	109
	EUR	10.204	72,2	11.021	71,0	108
Укупно	RSD	1.710.199	100	1.885.991	100	110
	EUR	14.139	100	15.506	100	110

*Стање на крају периода

Укључени су депозити привредног, непривредног, јавног сектора, локалне самоуправе, финансијског сектора, физичких лица и државе

Нису укључени ограничени депозити (депозити банака и привредних друштава у стечају, чије коришћење је ограничено)

Извор: Статистички билтен НБС, јануар 2016. године, www.nbs.rs

- Укујни депозити** на крају 2015. године износе 1.885.991 милиона динара (15.506 милиона евра) и у односу на стање на крају претходне године номинално су већи за 10%, што је за 1 п.п. нижи раст него у 2014. у односу на претходну.

Депозити привреде на крају 2015. износе 437.055 милиона динара (3.593 милиона евра) и бележе највиши апсолутни раст у односу на претходну годину (виши су за 47.235 милиона динара / 388 милиона евра). Овај раст је 100% већи од раста у 2014. у односу на претходну годину и евидентиран је код свих врста депозита привреде.

Депозити становништва на крају 2015. износе 1.165.519 милиона динара (9.582 милиона евра) и у односу на претходну годину виши су за 39.572 милиона динара / 325 милиона евра). Овај раст је за 55% нижи од раста у 2014. у односу на претходну годину и такође је евидентиран као нижи код свих врста депозита становништва.

Валутна структура депозита је задржала већ дугогодишњу пропорцију - девизни депозити чине 71,0%, а динарски 29,0% укупних депозита.
- Укујан капијал** банкарског сектора на крају 2015. године износи 619.083 милиона динара (5.090 милиона евра) и номинално и реално задржава исти ниво као на крају 2014. Оваква позиција вредности капитала последица је ниске капитализације из редовног пословања банака, као тренд присутан већ више година, али са знацима погоршања већ од 2009. године.

Слика 14. - Банкарски сектор Србије - Раст укупног капитала банкарског сектора Србије*

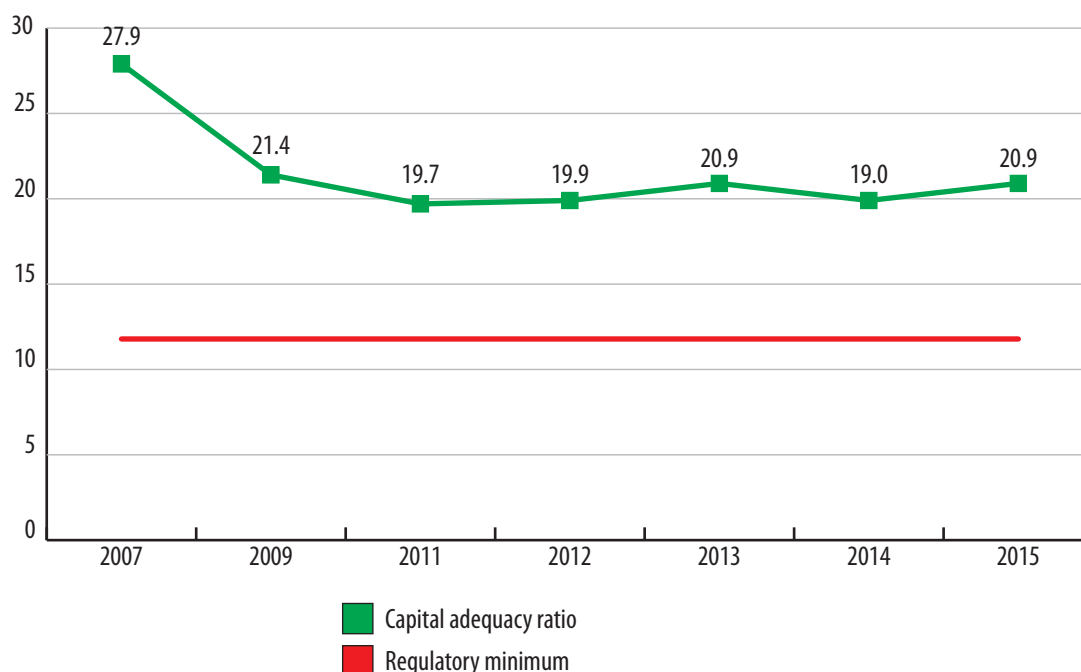
Раст/пад	2007/2006.	2008/2007.	2011/2010.	2012/2011.	2013/2012.	2014/2013.	2015/2014.
Номинални	+ 52%	+ 28%	+10%	+ 8%	-	+ 4%	-
Реални	+ 51%	+ 18%	+ 11%	-	-	- 2%	-

* Стање на крају периода

Извор: Удружење банака Србије

У структури укупног капитала **акцијски капијал** као доминантна позиција на крају године износи 402.517 милиона динара (3.309 милиона евра) и бележи номинални пад од 5,3%, односно, реални пад од 5,9% у односу на претходну годину. Овај тренд пада вредности акцијског капитала евидентиран је и у 2014. када је забележен номинални пад од 1% у односу на 2013. односно, реални пад од 6%. **Резерве из добити**, као друга по величини позиција у структури укупног капитала, на крају године износе 200.434 милиона динара (1.648 милиона евра) и веће су у односу на стање на крају претходне године за 6,5%.

Figure 15 - banking Sector of Serbia - Capital Adequacy Ratio*

* Position at the end of the period

Source: Association of Serbian Banks

- **Capital adequacy ratio**, as the ratio between capital and credit risk weighted assets increased by the capital charges for market and operational risks, at the end of 2015 amounted to 20.9%, which is by one percentage point higher than in the previous year (19.9%). This important indicator is still very good if we bear in mind the increased exposure of banks to credit and market risks in the circumstances of economic stagnation and decline, and it remains far above the prescribed minimum (12%). The reason behind it is the high share of less risky assets (A, B, C) in the structure of total classified assets at the sector level.

Yet, the conclusions in respect of this indicator's level should be made with caution, given the banks' exposure to extremely high credit risk in the economic sector, in particular, the sector of public enterprises. The level of credit risk has already been recorded as a growing problem in the collection of receivables and resulted in the increased level of non-performing loans. The problem of the economic sector restructuring is systemic and, until it is solved as such, at the systemic level, the banks' exposure to credit risk will keep increasing, which will certainly result in further deterioration in the credit portfolio quality.

The indicator of banks' liquidity in 2015 ranged from 1.2 to 3.0. Only in four banks this ratio was high (above 4), and in case of one bank even reached above 8, which indicated the problems in terms of efficient utilization of funds. The average annual liquidity ratio at the sector level was 2.1, having remained the same as in 2014, which leads to the conclusion that the liquidity of the banking sector is at the satisfactory level.

The FX risk coefficient (average value at the sector level) at the end of 2015 amounted to 7.3.

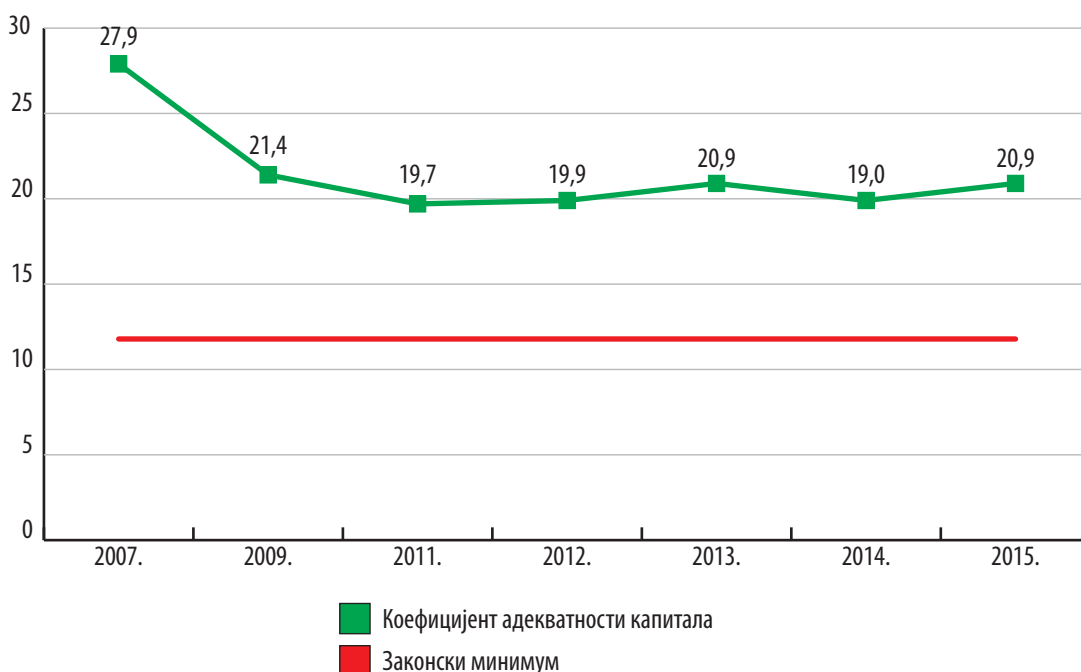
Financial Result

The banking sector of Serbia ended the business year of 2015 with the positive financial result. **The recorded net profit before taxes amounted to RSD 9,722 million/EUR 80 million** which is by 63% higher than in the previous year.

The analytical approach to the recorded financial result at the end of 2015 indicates that the following balance sheet positions exerted the major impact on the ultimate business result:

- **Net interest income** (RSD 129,785 million/EUR 1,067 million) is the most important item in the income statement sub-balance. Though it did not record a substantial growth compared to the end of 2014 (nominal growth by 4% and real growth by 3%), this item was sufficiently high

Слика 15. - Банкарски сектор Србије - Коефицијент адекватности капитала*

* Стање на крају периода

Извор: Удружење банака Србије

- **Коефицијент адекватности капитала**, као однос капитала и кредитним ризиком пондерисане активе увећане капиталним захтевима за тржишне и оперативне ризике, на крају 2015. је 20,9% и за један процентни поен је виши у односу на претходну годину (19,9%). Овај важан показатељ је и даље врло добар ако се има у виду раст изложености банака кредитном и тржишним ризицима у условима економске стагнације и пада, и још увек је далеко изнад прописаног минимума (12%). Разлог томе је високо учешће мање ризичне активе (А, Б, В) у структури укупно класификоване активе на нивоу сектора.

Закључке у погледу висине овог показатеља требало би ипак доносити опрезно, обзиром на изложеност банака врло високом кредитном ризику у привредном и, посебно, сектору јавних предузећа. Висина кредитног ризика већ је регистрована као растући тренд проблема у наплати потраживања и резултира растом нивоа високо ризичних кредита. Проблем реструктурирања привредног сектора је системски и, док се као такав не реши, на системском нивоу, изложеност банака кредитном ризику ће бити све већа, што ће сигурно резултирати даљим погоршањем квалитета кредитног портфолија.

Показатељи ликвидности банака у 2015. години крећу се у распону од 1,2 - 3,0. Само у случају четири банке овај коефицијент је повишен (изнад 4), односно, код једне банке изнад 8, што упућује на проблеме на плану ефикасности употребе средстава. Просечан годишњи коефицијент ликвидности на нивоу сектора је 2,1 и на истом је нивоу као у претходној години, што упућује на закључак да је ликвидност банкарског сектора на задовољавајућем нивоу.

Коефицијент девизног ризика (просечна вредност на нивоу сектора), на крају 2015. године је 7,3.

Финансијски резултат

Банкарски сектор Србије пословну 2015.годину завршио је са позитивним финансијским резултатом. **Исказана нето добит пре опорезивања износи 9.722 милиона динара / 80 милиона евра** и за 63% је већа него у претходној години.

Аналитички приступ исказаном финансијском резултату на крају 2015.године, показује да су следеће позиције у билансу успеха имале највећи утицај на крајњи резултат пословања:

to cover all business expenditures and the majority of operational costs, thus getting the total result closer to the positive zone.

Figure 16 - Banking Sector of Serbia - Financial Result

in million RSD / EUR million

No.	Position	Curr.	2014	2015	Index
1	2	3	4	5	5/4
1.	Net profit/loss from:				
	- interest rates	RSD	124,719	129,785	104
		EUR	1,031	1,067	103
	- fees and commissions	RSD	34,825	34,924	100
		EUR	288	287	100
	- rate of exchange	RSD	8,081	10,002	124
		EUR	67	82	122
	- impairments of fin. assets and off-balance sheet items entailing credit risk	RSD	-56,049	-59,608	106
		EUR	-463	-490	106
	- other	RSD	7,067	8,785	124
EUR		58	72	124	
2.	Costs:				
	- earnings	RSD	41,398	41,870	101
		EUR	342	344	101
	- amortization	RSD	7,733	7,546	98
		EUR	64	62	97
	- other	RSD	63,562	64,750	102
EUR		525	532	101	
3.	Profit/loss before taxes	RSD	5,950	9,722	163
		EUR	49	80	163

Source: Association of Serbian Banks

- **Financial assets impairment and off-balance sheet items incurring credit risk** is the most important item of net expenditures in the income statement sub-balance (RSD -59,608 million/EUR -490 million). Compared to the position at the end of 2014, this item recorded a slight growth (by 6% in nominal and real terms), and significantly affected the result of the business sub-balance and the total financial result.
- **Operational costs (earnings, amortization) and other expenses** (RSD 114,166 million/EUR 938 million) at the end of 2015 remained at the same level as at the end of 2014, or have slightly increased, suggesting a considerable improvement in the efficiency of the banking sector's operations, which had a direct positive effect on the ultimate business result as well.

The positive business result of the banking sector in 2015, as well as its growth compared to the previous year, is certainly encouraging, yet far from satisfactory, given that:

- Banks still operate in the zone of high business risk, due to the problems in the economic sector and the sector of public enterprises, which calls for the systemic solutions in terms of restructuring and raised quality of the business environment, as one of the crucial preconditions for improved business results;
- Such financial result and business environment leave no room for raising the efficiency and profitability of banks' operations, as the precondition for achieving the desired growth of rates of return on assets and equity;

- **Нето приходи од камата** (129.785 мил.динара/1.067 мил.евра) представљају најзначајнију позицију у пословном подбилансу. Иако није забележила велики раст у односу на крај претходне године (номинални раст од 4% и реални од 3%), ова позиција довољно је висока да покрије све пословне расходе, највећи део трошкова пословања и укупан резултат приближи зони позитивног

Слика 16. - Банкарски сектор Србије - финансијски резултат

у мил. дин. / мил. евра

Р. бр.	Позиција	Вал.	2014.	2015.	Индекс
1	2	3	4	5	5/4
1.	Нето пословни приходи/расходи по основу:				
	- камата	RSD	124.719	129.785	104
		EUR	1.031	1.067	103
	- провизија и накнада	RSD	34.825	34.924	100
		EUR	288	287	100
	- курсних разлика	RSD	8.081	10.002	124
		EUR	67	82	122
	- обезвређивања фин. средстава и кред. риз. ванбилансних позиција	RSD	-56.049	-59.608	106
		EUR	-463	-490	106
	- остали	RSD	7.067	8.785	124
EUR		58	72	124	
2.	Трошкови:				
	- зарада	RSD	41.398	41.870	101
		EUR	342	344	101
	- амортизације	RSD	7.733	7.546	98
		EUR	64	62	97
	- остали	RSD	63.562	64.750	102
EUR		525	532	101	
3.	Нето добит/губитак пре опорезивања	RSD	5.950	9.722	163
		EUR	49	80	163

Извор података: Удружење банака Србије

- **Обезвређивање финансијских средстава и кредитног ризика ванбилансних позиција је најзначајнија позиција** нето расхода у пословном подбилансу (-59.608 мил.динара / -490 мил. евра). Ова позиција у односу на стање на крају претходне године бележи благи раст (номинално и реално за 6%), и битно утиче на резултат пословног подбиланса и укупан финансијски резултат.
- **Трошкови пословања (зараде, амортизација) и остали трошкови** (114.166 милиона динара / 938 милиона евра) на крају 2015. на истом су нивоу као и на крају претходне године, или су незнатно виши, што указује на значајно повећање економичности пословања банкарског сектора, која је директно позитивно утицала и на крајњи резултат пословања.

Позитиван резултат пословања банкарског сектора у 2015. години, као и његов раст у односу на претходну годину, свакако су охрабрујући, али далеко од задовољавајућег, обзиром да:

- банке и даље послују у зони високог пословног ризика због проблема у привредном и сектору јавних предузећа, што захтева системска решења на плану реструктурирања и подизања нивоа квалитета пословног окружења, као једног од битних предуслова бољег резултата пословања,

- Structural imbalances at the banking sector level, along with the huge differences among banks in terms of their financial position and business results, also suggest the necessity of further reforms in the banking sector, as well as the necessity of introducing changes into the operations of a number of banks.

Concluding remarks

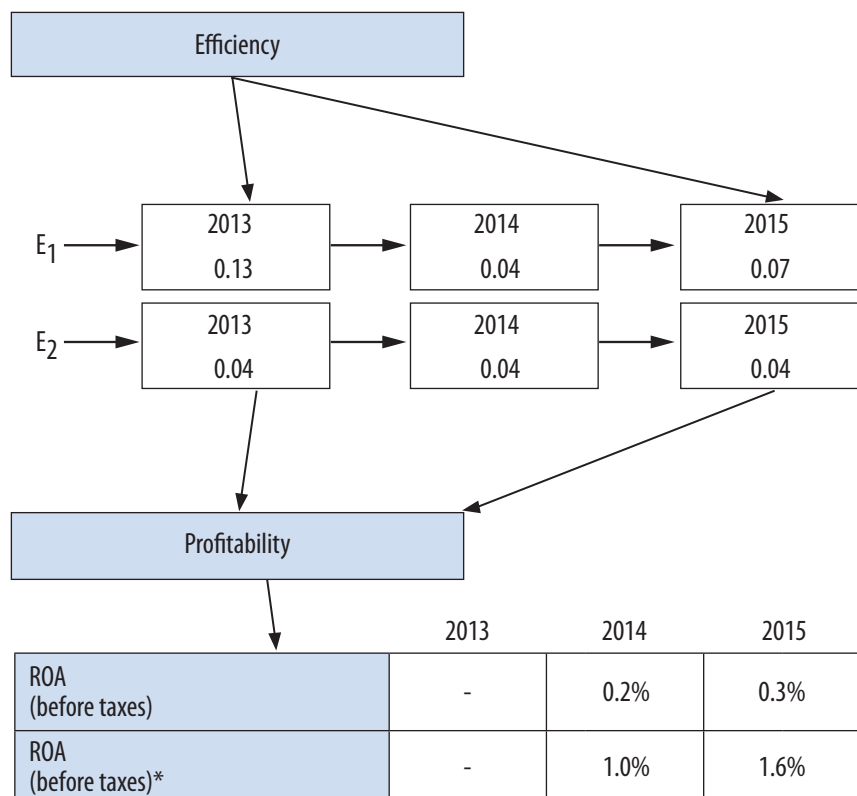
- The efforts invested by the monetary and credit policy makers to preserve the monetary system stability and boost lending activity in 2015, along with the efforts by the fiscal policy makers in the field of fiscal consolidation, largely contributed to the establishment of a more favorable macroeconomic environment aimed at reviving the economic activity and improving the business and investment climate in Serbia. The first heralds of the business cycle revival in the form of a discreet growth of certain indicators in 2015 (growth in the volume of industrial production, growth of export) may imply the beginning of upward trends.
- A stable and long-term growth of economic activities in Serbia, however, in addition to the more favorable macroeconomic environment, also requires the intensified restructuring of the economic sector which has been carrying the burden of the unsolved, long-term structural problems in a still significant number of the Serbian companies with increasing difficulty in the recent years. To this end, the macroeconomic context in 2015 started to change, but this is a process requiring both time and continuous effort in order for the problem at hand to be solved.
- Financial position of the banking sector of Serbia in the course of 2015 did not substantially change compared to 2014. *The balance sheet size* of the banking sector of Serbia at the end of 2015 recorded a slight nominal and real growth by 2% compared to the previous year, amounting to RSD 3,047,824 million (EUR 25,059 million) at the end of the year.
- Though somewhat higher, the growth of the balance sheet size in 2015, compared to the average real growth of this item in the past four years, i.e. 1%, still confirms stagnation. Directly affecting such a financial position of the banking sector was the macroeconomic context in light of the trends recorded by the main indicators of business and financial position of the economic sector of Serbia.
- *Lending activity of banks*, after a period of stagnation and decline in the past three years, recorded a slight growth in 2015. Total loans were at the end of the year higher by 3% in nominal terms, i.e. by 2% in real terms, compared to the same period in the previous year.
- The growth of lending activity was recorded in June and continued until the end of 2015. The predominant types of loans among the granted ones were working capital loans and investment loans. The growth of investment loans affected the structure of the loan portfolio in terms of maturity. The share of long-term loans in total loans compared to 2014 increased by 6.8 percentage points, now amounting to 64.3%.
- Broken down by the sector structure, corporate loans still record a negligible growth (1%), which confirms the conclusions about the high credit risk, and the necessity of restructuring the economic and public sector at the systemic level and as soon as possible. Otherwise, bank loans will not be the drivers of economic recovery, just like the stimulation measures of monetary policy by themselves are not enough to launch the economic recovery processes.

- овакав финансијски резултат и пословно окружење не остављају простор за подизање ефикасности и економичности пословања банака, као предуслова за жељени раст стопе приноса на ангажована средства и капитал,
- структурне неравнотеже на нивоу самог банкарског сектора, велике разлике између банака у финансијској позицији и резултатима пословања, такође указују на неопходност даљих реформи у банкарском сектору, али и неопходност промена у оперативном пословању једног броја банака.

Закључна разматрања

- Напори креатора монетарно-кредитне политике и 2015. на плану очувања монетарне стабилности система и подстицаја кредитне активности, као и креатора фискалне политике на плану фискалне консолидације, допринели су успостављању повољнијег макроекономског амбијента за оживљавање привредне активности и унапређење пословне и инвестиционе климе у Србији. Јавили су се и први весници оживљавања пословног циклуса у виду дискретног раста појединих индикатора у 2015. (раст обима индустријске производње, раст извоза).
- Стабилан и дугорочни раст привредних активности у Србији, међутим, осим повољног макроекономског амбијента претпоставља и интензивирање процеса реструктурирања привредног сектора, који последњих година све теже носи терет дугорочних, нерешених структурних проблема још увек значајног броја српских предузећа. У том смислу, макроекономски контекст у 2015. почео је да се мења, али реч је о процесу који захтева и време и континуирани напор на решавању овог проблема.
- Финансијска позиција банкарског сектора Србије током 2015. године није се битније променила у односу на 2014. **Билансна величина** банкарског сектора Србије на крају 2015. године бележи благи номинални и реални раст од 2% у односу на претходну годину и на крају године износи 3.047.824 милиона динара (25.059 милиона евра).
- Иако нешто већи, раст билансне величине у 2015. у односу на просечан реални раст ове позиције у последње четири године од 1% и даље потврђује стагнацију. Директни утицај на овакву финансијску позицију банкарског сектора имао је контекст макроекономског окружења у светлу кретања основних индикатора пословне и финансијске позиције привредног сектора у Србији.
- **Кредитна активност банака** након периода стагнације и пада у претходне три године, током 2015. забележила је врло благи раст. Укупни кредитни пласмани на крају године номинално су већи за 3%, а реално за 2% у односу на исти период претходне године.
- Раст кредитне активности евидентиран је у јуну и настављен је до краја године. Међу одобреним кредитима најзаступљенији су били кредити за обртна средства и инвестициони кредити. Раст инвестиционих кредита утицао је и на промену структуре портфолија кредита по рочности. Учешће дугорочних кредита у укупним кредитима у односу на 2014. повећано је за 6,8 п.п, односно на 64,3%.
- Посматрано по секторској структури, кредити привреди и даље бележе веома мали раст (1%), што потврђује закључке о високом кредитном ризику, и неопходности да се реструктурирање привредног и јавног сектора спроведе на системском нивоу и у најкраћем могућем року. У супротном, банкарски кредити неће бити покретачи привредног опоравка, као што ни стимулативне мере само монетарне политике нису довољне да се покрену процеси привредног опоравка.

Figure 17 - Efficiency and Profitability of the Banking Sector of Serbia

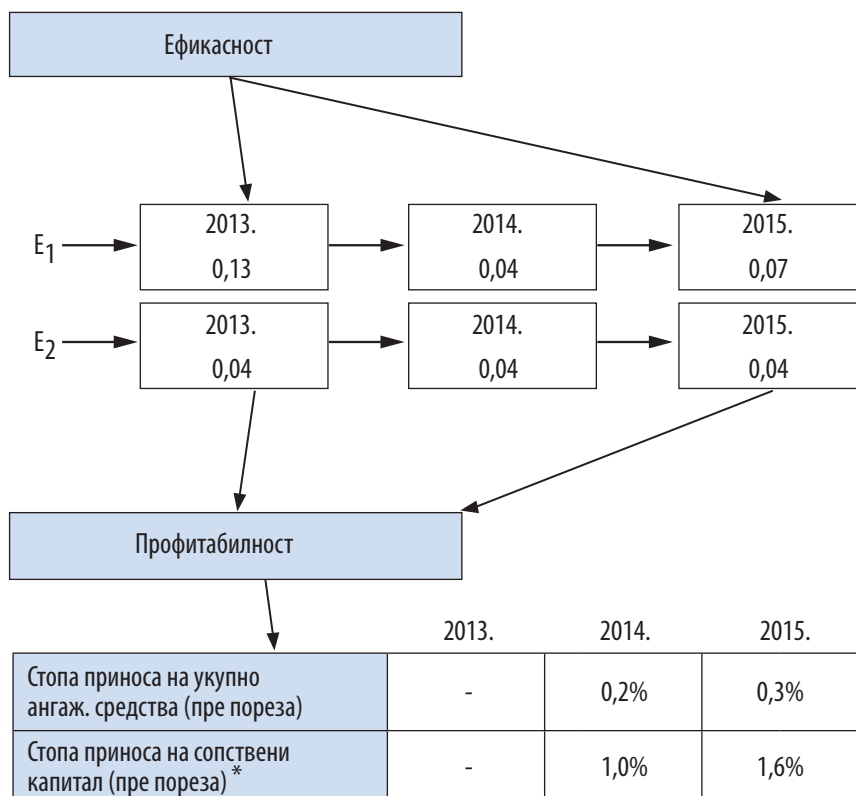
E₁ - total operating revenues/total employed assets

E₂ - net interest revenue/total assets employed

* Not all the banks had submitted the data on paid profit tax, hence the rate of return on equity was calculated on the basis of profit yielded before tax. Had it been calculated on the basis of profit yielded after tax, this rate would have been even lower.

- Despite the unfavorable trends in the banking sector's financial position in the past years, and the unwanted changes in the structure of credit portfolios, the banking sector of Serbia ended the business year of 2015 with a positive financial result. **The recorded net profit before taxes** amounted to RSD 9,722 million/EUR 80 million) which is by 63% higher than in the previous year.
- The growth of the net positive business result in 2015 compared to 2014 is certainly encouraging, yet far from satisfactory, given that the current financial result and the business environment, posing a high business risk zone due to the problems in the economic sector, leave no room for profitable business, as a precondition for the desired growth of rates of return on assets and equity.
- Despite such trends recorded by indicators of financial position and financial result of the banking sector of Serbia, **the quality indicators of the banking sector's balance sheet structure** at the end of 2015 still remain satisfactory:
  - **Capital adequacy ratio** → 20.9%,
  - **Safety indicator** (coverage of non-performing loans by loss provisions) → 114.0%; and
  - **Liquidity ratio** → 2.1.

Слика 17. - Ефикасност и рентабилитет банкарског сектора Србије

E₁ - укупни пословни приходи/укупно ангажована средства

E₂ - нето приходи од камата/укупно ангажована средства

* све банке нису доставиле податке о плаћеном порезу на добит, па је стопа приноса на сопствени капитал израчуната на основу остварене добити пре пореза. Ова стопа би била још нижа да је израчуната на основу остварене добити после пореза

- И поред неповољних трендова у финансијској позицији банакарског сектора последњих година, као и нежељених промена у структури кредитних портфолија, банкарски сектор Србије је пословну 2015. годину завршио је са позитивним финансијским резултатом. **Исказана нето добит** пре пореза износи 9.722 милиона динара (80 милиона евра) и већа је у односу на нето добит пре пореза у претходној години за 63%.
- Раст нето позитивног резултата пословања у 2015. у односу на претходну годину свакако је охрабрујући, али далеко од задовољавајућег, обзиром да овакав финансијски резултат и пословно окружење које представља зону високог пословног ризика због проблема у привредном сектору, не остављају простор за и профитабилно пословање, као предуслов за жељени раст стопе приноса на ангажована средства и капитал.
- Упркос оваквом кретању индикатора финансијске позиције и финансијског резултата банкарског сектора Србије, **индикатори квалитетна билансна структура банкарског сектора** на крају 2015. још увек су задовољавајући:
  - **стопа адекватности капитал** → 20,9%,
  - **индикатор сигурности** (покривеност високо ризичних кредита резервацијама за губитке) → 114,0%, односно,
  - **показатељ ликвидности** → 2,1.

This economic contradiction, marked by a decelerated growth of the banking sector's financial strength indicators and the simultaneous maintenance of its financial stability and liquidity at the satisfactory level, may be explained only by referring to the extremely cautious risk and capital management in banks in Serbia, as well as the prudential supervision of banks' operations, conducted by the national supervisor. Nevertheless, this is a position of high business risk, warning about the banking sector's resilience and indicating that it is only a matter of time before banks become unable to control the pressures from the domestic and external environment, posing serious challenges to its stability.

- Solutions aimed at the recovery of banks and the economy, as well as the sustainable economic growth, in the long run, require the implementation of systemic measures, including:
  - The continued process of the overall economic sector restructuring;
  - Continuity in terms of maintaining a favorable business environment, through the legal system reform aimed at higher legal safety, protection of property and obligations, and improved financial discipline; and
  - At the banking sector level, in terms of seeking solutions for reducing the imbalances within the sector, through new additional capitalizations and the continued process of bank mergers and acquisitions, given that the primary sources of strengthening the banks' capital position from regular operations, quite certainly, will not be enough for any significant changes in the medium term.

Ова економска нелогичност, у којој долази до успоравања раста индикатора финансијске снаге банкарског сектора уз истовремено одржавање његове финансијске стабилности и ликвидности на задовољавајућем нивоу, може се објаснити само врло пажљивим управљањем ризицима и капиталом у банкама у Србији, али и пруденцијом супервизијом пословања банака, коју спроводи национални супервизор. И поред тога, реч је о позицији високог пословног ризика, која упозорава на издржљивост банкарског сектора и указује да је питање времена у коме ће банке моћи да управљају и контролишу притиске из домаћег и спољног окружења, који су озбиљан изазов његовој стабилности.

- Решења за опоравак банака и привреде, као и одржив привредни раст, дугорочно посматрано, претпостављају примену системских мера и то:
  - наставак процеса реструктурирања привредног сектора у целини,
  - континуитет на плану очувања повољног пословног амбијента, кроз реформу правног система у правцу веће правне сигурности, заштите имовине и облигационих односа, већу финансијску дисциплину и
  - на нивоу банкарског сектора, у смислу тражења решења која воде у правцу смањења структурних неравнотежа унутар сектора, кроз нове докапитализације и наставак процеса спајања и припајања банака, обзиром да примарни извори јачања капиталне позиције банака из редовног пословања, сасвим сигурно, неће бити довољни да се нешто битније промени у наредном средњорочном периоду.

Balance sheet as of 31.12.2015

ITEM		In RSD thousand	In EUR thousand*
A	ASSETS		
A.I	Cash and funds at the central bank	521,506,296	4,287,783
A.II	Pledged financial assets	11,278,803	92,733
A.III	Tradable financial assets at fair value through the income statement	16,527,540	135,888
A.IV	Financial assets initially recognized at fair value through the income statement	3,972,472	32,661
A.V	Tradable financial assets	441,341,044	3,628,671
A.VI	Financial assets held to maturity	97,805,549	804,149
A.VII	Loans and receivables from banks and other financial organizations	177,842,054	1,462,203
A.VIII	Loans and receivables from the clients	1,658,842,942	13,638,873
A.IX	Changes in fair value of items subject to risk protection	171,733	1,412
A.X	Receivables in respect of financial derivatives aimed at risk protection	71,058	584
A.XI	Investments in affiliated companies and joint ventures	505,575	4,157
A.XII	Investments in dependent companies	7,452,256	61,272
A.XIII	Intangible investments	8,835,913	72,648
A.XIV	Property, premises and equipment	51,963,023	427,236
A.XV	Investment property	17,739,443	145,852
A.XVI	Current tax assets	929,764	7,644
A.XVII	Deferred tax assets	2,915,605	23,972
A.XVIII	Fixed assets for sale and assets from discontinued operations	3,461,105	28,457
A.XIX	Other assets	24,662,306	202,771
A.XX	TOTAL ASSETS (items from 0001 to 0019 in the balance sheet)	3,047,824,481	25,058,967
P	LIABILITIES AND EQUITY		
PO	LIABILITIES		
PO.I	Tradable financial liabilities at fair value through the income statement	590,891	4,858
PO.II	Financial liabilities initially recognized at fair value through the income statement	0	0
PO.III	Liabilities in respect of financial derivatives aimed at risk protection	571,032	4,695
PO.IV	Deposits and other liabilities towards banks, other financial organizations and the central bank	325,516,030	2,676,367
PO.V	Deposits and other liabilities towards other clients	1,990,691,807	16,367,308
PO.VI	Changes in fair value of items subject to risk protection	0	0
PO.VII	Issued own securities and other borrowed funds	123,161	1,013

Биланс стања са стањем на дан 31.12.2015.

ПОЗИЦИЈА		У хиљадама динара	У хиљадама евра*
A	АКТИВА		
A.I	Готовина и средства код централне банке	521.506.296	4.287.783
A.II	Заложена финансијска средства	11.278.803	92.733
A.III	Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	16.527.540	135.888
A.IV	Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	3.972.472	32.661
A.V	Финансијска средства расположива за продају	441.341.044	3.628.671
A.VI	Финансијска средства која се држе до доспећа	97.805.549	804.149
A.VII	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	177.842.054	1.462.203
A.VIII	Кредити и потраживања од комитената	1.658.842.942	13.638.873
A.IX	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	171.733	1.412
A.X	Потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	71.058	584
A.XI	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	505.575	4.157
A.XII	Инвестиције у зависна друштва	7.452.256	61.272
A.XIII	Нематеријална улагања	8.835.913	72.648
A.XIV	Некретнине, постројења и опрема	51.963.023	427.236
A.XV	Инвестиционе некретнине	17.739.443	145.852
A.XVI	Текућа пореска средства	929.764	7.644
A.XVII	Одложена пореска средства	2.915.605	23.972
A.XVIII	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	3.461.105	28.457
A.XIX	Остала средства	24.662.306	202.771
A.XX	УКУПНО АКТИВА (позиције под АОП ознакама од 0001 до 0019 у билансу стања)	3.047.824.481	25.058.967
P	ПАСИВА		
PO	ОБАВЕЗЕ		
PO.I	Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	590.891	4.858
PO.II	Финансијске обавезе које се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	0	0
PO.III	Обавезе по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	571.032	4.695
PO.IV	Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	325.516.030	2.676.367
PO.V	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	1.990.691.807	16.367.308

ITEM		In RSD thousand	In EUR thousand*
PO.VIII	Subordinated liabilities	65,105,711	535,294
PO.IX	Provisions	12,089,064	99,395
PO.X	Liabilities in respect of assets for sale and assets from discontinued operations	0	0
PO.XI	Current tax liabilities	880,434	7,239
PO.XII	Deferred tax liabilities	913,204	7,508
PO.XIII	Other liabilities	32,259,540	265,235
PO.XIV	TOTAL LIABILITIES (items from 0401 to 0413 in the balance sheet)	2,428,740,874	19,968,912
	CAPITAL		
PO.XV	Shareholders' equity	402,516,896	3,309,462
PO.XVI	Own shares	0	0
PO.XVII	Profit	60,595,172	498,209
PO.XVIII	Loss	44,462,630	365,568
PO.XIX	Provisions	200,434,169	1,647,954
PO.XX	Unrealized losses	0	0
PO.XXI	TOTAL CAPITAL (result of summation and deduction of the following ADP categories from the balance sheet: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420) ≥ 0	619,083,607	5,090,056
PO.XXII	TOTAL LACK OF CAPITAL (result of summation and deduction of the following ADP categories from the balance sheet: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420) < 0	0	0
PO.XXIII	TOTAL LIABILITIES (result of summation and deduction of the following ADP categories from the balance sheet: 0414 + 0422 - 0423)	3,047,824,481	25,058,967

* Official middle rate of exchange of the dinar against the EUR, as of 31st of December 2015, was applied - 1 EUR = 121.6261 RSD

ПОЗИЦИЈА		У хиљадама динара	У хиљадама евра*
PO.VI	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0	0
PO.VII	Издате сопствене хартије од вредности и друга позајмљена средства	123.161	1.013
PO.VIII	Субординиране обавезе	65.105.711	535.294
PO.IX	Резервисања	12.089.064	99.395
PO.X	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља	0	0
PO.XI	Текуће пореске обавезе	880.434	7.239
PO.XII	Одложене пореске обавезе	913.204	7.508
PO.XIII	Остале обавезе	32.259.540	265.235
PO.XIV	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (позиције под АОП ознакама од 0401 до 0413 у билансу стања)	2.428.740.874	19.968.912
	КАПИТАЛ		
PO.XV	Акцијски капитал	402.516.896	3.309.462
PO.XVI	Сопствене акције	0	0
PO.XVII	Добитак	60.595.172	498.209
PO.XVIII	Губитак	44.462.630	365.568
PO.XIX	Резерве	200.434.169	1.647.954
PO.XX	Нереализовани губици	0	0
PO.XXI	УКУПНО КАПИТАЛ (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса стања: $0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 \geq 0$)	619.083.607	5.090.056
PO.XXII	УКУПАН НЕДОСТАК КАПИТАЛА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса стања: $0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 < 0$)	0	0
PO.XXIII	УКУПНО ПАСИВА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса стања: $0414 + 0422 - 0423$)	3.047.824.481	25.058.967

* Примењен је званични средњи курс динара у односу на евро, са стањем на дан 31.12.2015. године - 1 EUR = 121,6261 RSD

Income statement for the period 01.01 - 31.12.2015

ITEM		In RSD thousand	In EUR thousand*
I.a	Interest income	171,564,272	1,410,588
I.b	Interest expenses	41,779,146	343,505
I.1	Net interest income (result of deduction of the following ADP categories from the income statement: 1001 - 1002)	129,785,126	1,067,083
I.2	Net interest expenses (result of deduction of the following ADP categories from the income statement: 1002 - 1001)	0	0
II.a	Revenues from fees and commissions	48,835,579	401,522
II.b	Expenditures in respect of fees and commissions	13,911,370	114,378
II.1	Net income from fees and commissions (result of deduction of the following ADP categories from the income statement: 1005 - 1006)	34,924,209	287,144
II.2	Net expenditures in respect of fees and commissions (result of deduction of the following ADP categories from the income statement: 1006 - 1005)	0	0
III.1	Net profit in respect of tradable financial assets	2,169,596	17,838
III.2	Net loss in respect of tradable financial assets	290,760	2,391
IV.1	Net profit in respect of risk protection	332,321	2,732
IV.2	Net profit in respect of risk protection	21,447	176
V.1	Net profit in respect of financial assets initially recognized at fair value through the income statement	104,966	863
V.2	Net loss in respect of financial assets initially recognized at fair value through the income statement	2,808	23
VI.1	Net profit in respect of financial assets available for sale	180,054	1,480
VI.2	Net loss in respect of financial assets available for sale	41,107	338
VII.1	Net income from exchange rate differentials and effects of the arranged currency clause	10,651,153	87,573
VII.2	Net expenditures in respect of exchange rate differentials and effects of the arranged currency clause	648,221	5,330
VIII.1	Net profit from investments into affiliated companies and joint ventures	0	0
VIII.2	Net loss in respect of investments in affiliated companies and joint ventures	1,206	10
IX	Other business revenues	6,355,741	52,256
X.1	Net income in respect of financial assets impairment and off-balance sheet items incurring credit risk	551,041	4,531
X.2	Net expenditures in respect of financial assets impairment and off-balance sheet items incurring credit risk	60,159,057	494,623

Биланс успеха за период 01.01. до 31.12.2015.

ПОЗИЦИЈА		У хиљадама динара	У хиљадама евра*
I.a	Приходи од камата	171.564.272	1.410.588
I.b	Расходи од камата	41.779.146	343.505
I.1	Нето приход по основу камата (резултат одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1001 - 1002)	129.785.126	1.067.083
I.2	Нето расход по основу камата (резултат одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1002 - 1001)	0	0
II.a	Приходи од накнада и провизија	48.835.579	401.522
II.b	Расходи накнада и провизија	13.911.370	114.378
II.1	Нето приход по основу накнада и провизија (резултат одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1005 - 1006)	34.924.209	287.144
II.2	Нето расход по основу накнада и провизија (резултат одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1006 - 1005)	0	0
III.1	Нето добитак по основу финансијских средстава намењених трговању	2.169.596	17.838
III.2	Нето губитак по основу финансијских средстава намењених трговању	290.760	2.391
IV.1	Нето добитак по основу заштите од ризика	332.321	2.732
IV.2	Нето губитак по основу заштите од ризика	21.447	176
V.1	Нето добитак по основу финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	104.966	863
V.2	Нето губитак по основу финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	2.808	23
VI.1	Нето добитак по основу финансијских средстава расположивих за продају	180.054	1.480
VI.2	Нето губитак по основу финансијских средстава расположивих за продају	41.107	338
VII.1	Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне калузуле	10.651.153	87.573
VII.2	Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне калузуле	648.221	5.330
VIII.1	Нето добитак по основу инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	0	0
VIII.2	Нето губитак по основу инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	1.206	10
IX	Остали пословни приходи	6.355.741	52.256
X.1	Нето приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	551.041	4.531
X.2	Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	60.159.057	494.623

ITEM		In RSD thousand	In EUR thousand*
XI.1	TOTAL NET BUSINESS REVENUES (result of summation and deduction of the following ADP categories from the income statement: 1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 + 1022 - 1023) ≥ 0	128,604,362	1,057,375
XI.2	TOTAL NET BUSINESS EXPENDITURES (result of summation and deduction of the following ADP categories from the income statement: 1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 + 1022 - 1023) < 0	4,714,761	38,764
XII	Costs of salaries, wages and other personal expenses	41,870,492	344,256
XIII	Amortization costs	7,546,951	62,050
XIV	Other expenditures	64,750,470	532,373
XV.1	PROFIT BEFORE TAX (result of summation and deduction of the following ADP categories from the income statement: 1024 - 1025 - 1026 - 1027 - 1028) ≥ 0	34,663,432	285,000
XV.2	LOSS BEFORE TAX (result of summation and deduction of the following ADP categories from the income statement: 1024 - 1025 - 1026 - 1027 - 1028) < 0	24,941,744	205,069
XVI	Profit tax	2,403,573	19,762
XVII.1	Profit in respect of deferred taxes	739,476	6,080
XVII.2	Loss in respect of deferred taxes	644,917	5,302
XVIII.1	PROFIT AFTER TAX (result of summation and deduction of the following ADP categories from the income statement: 1029 - 1030 - 1031 + 1032 - 1033) ≥ 0	32,288,914	265,477
XVIII.2	LOSS AFTER TAX (result of summation and deduction of the following ADP categories from the income statement: 1029 - 1030 - 1031 + 1032 - 1033) < 0	24,876,240	204,530
XIX.1	Net profit from discontinued operations	0	0
XIX.2	Net loss from discontinued operations	0	0
XX.1	RESULT OF THE PERIOD - PROFIT (result of summation and deduction of the following ADP categories from the income statement: 1034 - 1035 + 1036 - 1037) ≥ 0	32,288,914	265,477
XX.2	RESULT OF THE PERIOD - LOSS (result of summation and deduction of the following ADP categories from the income statement: 1034 - 1035 + 1036 - 1037) < 0	24,876,240	204,530

* Official middle rate of exchange of the dinar against the EUR, as of 31st of December 2015, was applied - 1 EUR = 121.6261 RSD

ПОЗИЦИЈА		У хиљадама динара	У хиљадама евра*
XI.1	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 + 1022 - 1023) ≥ 0	128.604.362	1.057.375
XI.2	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 + 1022 - 1023) < 0	4.714.761	38.764
XII	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	41.870.492	344.256
XIII	Трошкови амортизације	7.546.951	62.050
XIV	Остали расходи	64.750.470	532.373
XV.1	ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1024 - 1025 - 1026 - 1027 - 1028) ≥ 0	34.663.432	285.000
XV.2	ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1024 - 1025 - 1026 - 1027 - 1028) < 0	24.941.744	205.069
XVI	Порез на добитак	2.403.573	19.762
XVII.1	Добитак по основу одложених пореза	739.476	6.080
XVII.2	Губитак по основу одложених пореза	644.917	5.302
XVIII.1	ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1029 - 1030 - 1031 + 1032 - 1033) ≥ 0	32.288.914	265.477
XVIII.2	ГУБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1029 - 1030 - 1031 + 1032 - 1033) < 0	24.876.240	204.530
XIX.1	Нето добитак пословања које се обуставља	0	0
XIX.2	Нето губитак пословања које се обуставља	0	0
XX.1	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1034 - 1035 + 1036 - 1037) ≥ 0	32.288.914	265.477
XX.2	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса успеха: 1034 - 1035 + 1036 - 1037) < 0	24.876.240	204.530

* Примењен је званични средњи курс динара у односу на евро, са стањем на дан 31.12.2015. године - 1 EUR = 121,6261 RSD